

OTOČKI VJESNIK

GODINA XI
BROJ 74/75
SIJEČANJ –
VELJAČA
1989.
CIJENA 2000 d

LIST SSRN OPĆINE CRES – LOŠINJ

Kamo

korača

pjeskoviti

Susak?

Zimsko, ali toplo sunce osvježava fasade vjerovatno najosebunijeg otočkog mjesta na Jadranu. Ribarski se čamci odmaraju lagano uronjeni u tirkizno more. Bakica, obogaćena otočkim životom, ali i reskim upitom našoj generaciji, korača nekamo. Kamo? Zbog nesebičnog nudi glasu mira, ali i pustih obronaka nekoć vinovodnog Suska, dužni smo jasan i konkretan odgovor. Što prije, dok se još bilježe lagani zimski koraci u pijesku...

Snimio: D. Škvorc

Odgovoriti na pitanja

Veoma je teško u ovo vrijeme početka godine pisati uvodnik. Što bi te netko uvodio, kad si već uveden! Najradije bih prepisao uvodnik iz »Otočkog« od prije točno godinu dana. Govorio sam tada da će nam 1988. donijeti puno dinamike. Izrazio sam, kroz svoju malenkost, bojazan da će biti više tempa nego razuma. Volio bih da nisam pogodio.

Događanja u našoj makro-zajednici ne trebaju se iščitavati mikroskopom jer su jasno prezentirana i makroskopski tematizirana. Kada bi se bar moglo prespavati neke naše makro-probleme. No, strah te hvata od činjenice da ukoliko zaspis neugodno će te probuditi ti isti problemi.

Po svemu sudeći, toliko izvikivano opredjeljenje za društvenim pre-

oblikovanjem zaživjelo je i u tzv. mikroprostorima. Počeli su konsultativni sastanci na kojima naše kolege, društveno-politički djelatnici, trebaju odgovoriti na pitanje – reforma. Što li nam ga sve to sad znači?

E sad, pitam se koliko je kvaliteno moguće odgovoriti na potrebe za novim sadržajima i oblicima, a sa starim formama i formulama. Nešto se bitno nabolje treba izmijeniti – (ili) između nas, i(li) u nama, tj. u našim glavama i ponašanju. Po meni, prvo u nama, pa tek onda između nas.

U kontekstu gore rečenog i ovaj broj »Otočkog vjesnika« pokušava dati svoj doprinos (vidi drugu, treću, četvrtu i petu stranicu).

Kao što primjećujete, ovaj broj naših novina obogaćen je listom RO

»Jadranka«. Do sada smo plovili paralelnim vodama, a od sada ćemo zajednički u budućnost. Hoće li to biti od koristi »nama« ili »njima«, pitanje je to bespredmetno i pomalo – deplasirano. Bitno je da bude od koristi VAMA. A osobno sam siguran da hoće. Uostalom, »Jadranka« bitno određuje sudbinu ovih otoka, pa čak i nas ostalih koji (na žalost!?) u tom hotelijerskom poduzeću ne radimo. Još kad bi i druga otočka poluga, »Lošinjska plovidba«, prišla našem »Otočkom vjesniku«, bio bi to pun informacijsko-komunikacijski pogodak za našu otočku zajednicu. I ovim putem molimo direktore »Lošinjske plovidbe« da nam se priklju-

če. Još, na kraju, nešto. U posljednje vrijeme često smo primali vrlo sadržajna, stilski dotjerana, informativna i vrlo pismena pisma nekih čitatelja. Na žalost – nepotpisana. A takva ne želimo objavljivati. Ukoliko si je netko od vas, dragi čitatelji, dao dragocjen trud da opiše i napiše svoje građansko mišljenje, ocjenu i konstruktivan prijedlog kako da se neki problemi riješe, uredništvo, (a i osnivač, Socijalistički savez za potvrdu), će to rado objaviti, ali s – potpisom. Ta, valjda živimo i radimo u demokratskoj socijalističkoj zajednici. Ne želimo objavljivati uvrede pojednaca, institucija i onog što spada u našu zajedničku socijalističku tekovinu, što valja čuvati »kao zjenicu oka...«

Toliko za ovaj dvobroj.

Urednik

Na dnevnom redu – egzistencija

Strana 2.

Uplovljavanje u novu poslovnu godinu

Strana 4.

U funkciji novog dohotka

Strana 5.

Cres napušta nerazvijene

Strana 7.

IZ AKTIVNOSTI SINDIKATA

Na dnevnom redu — egzistencija

Sve češće se sindikalna organizacija hvata ukoštac s najvažnijim pitanjima života i rada zaposlenih

U ovom trenutku sindikalnu organizaciju zaokupljaju akcije iz svakodnevnog života radnika i one vrste poslova i aktivnosti koje su složenije, a odnose se na promjene načina rada i nove uloge sindikalne organizacije u predstojećim reformama u našem društvu.

● STAMBENA PROBLEMATIKA

Pred kraj prošle godine na Predsjedništvu Općinskog vijeća Saveza sindikata Cres-Lošinj našla se problematika stambene izgradnje, kao uvijek prisutna tema — kako sagraditi dovoljno stanova za potrebe privrede i zaposlenih u društvenim djelatnostima. U privrednim organizacijama udruženog rada ima mnogo radnika koji nemaju riješeno stambeno pitanje, a velik ih je broj s neadekvatno riješenim stambenim pitanjem. Naravno, neke su organizacije u tom pogledu više učinile, druge manje, a sve vezano za ekonomsku moć, za bolje privređivanje i veću produktivnost rada.

O zadovoljavanju stambenih potreba u društvenim djelatnostima da se i ne govori.

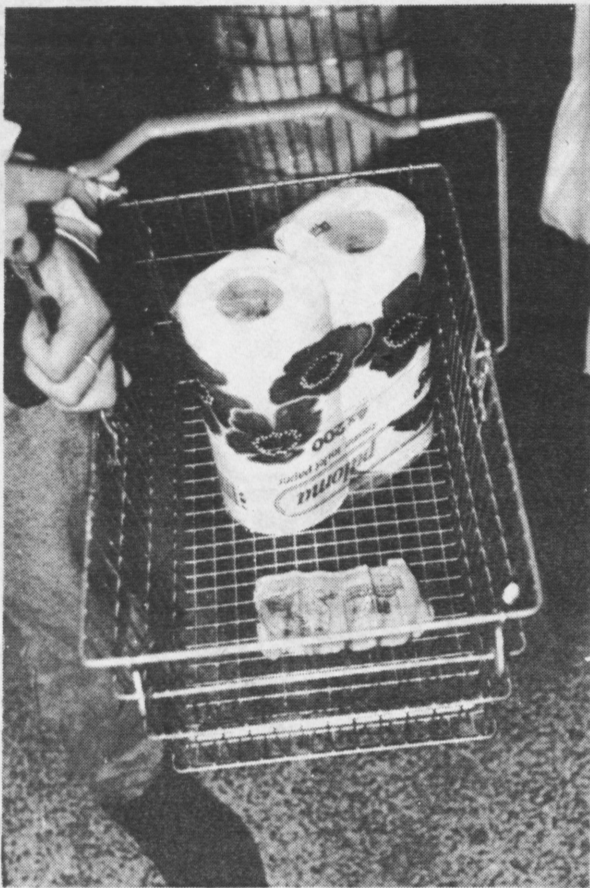
Sve organizacije nemaju dovoljan dohodak ni za prostu reprodukciju a kamo li da svojim radnicima osiguraju potrebne stanove.

U 1988. godini zbog velike inflacije (velikog rasta cijena građevinskog materijala) stanogradnja je još više smanjena. Zbog toga su se sva ova pitanja našla na dnevnom redu prošlogodišnje sjednice Predsjedništva Općinskog sindikata vijeća.

Na ovoj sjednici je konstatirano da dosadašnjim načinom stambena izgradnja neće moći ni približno zadovoljiti izgradnju stanova, ni u društvenoj, ni individualnoj izgradnji. Još se uvijek gradi klasičnim načinom, koji je veoma skup a ne iznalazi se novi način gradnje stanova i stambenih kuća, koji je jeftiniji.

Stoga je zatraženo od općinskih službi da se kroz prostorni urbanistički plan koji je sada u izradi odrede lokacije za buduću stambenu izgradnju montažnog načina gradnje. Iz saznanja s kojima danas raspolazemo, imamo u našoj zemlji veoma kvalitetnih rješenja u montažnoj stambenoj izgradnji, koji je znatno jeftiniji. Cijene po m² izgrađene površine stana u ovakvoj gradnji kreću se od 880.000.— pa do 1.500.000.— din ključ u ruke. U klasičnoj stambenoj izgradnji, koja je zastupljena na našem području po m² izgrađenog stambenog prostora u društvenom vlasništvu već je dostignuta cijena od 3.000.000.— din, pa i više, a još se smatra jednom od najnižih cijena, jer u drugim krajevima zemlje cijene prostornog metra stana su znatno veće.

Neshvatljivo je da još nismo prihvatili činjenicu da se jeftinijom gradnjom, a s istom količinom sredstava može izgraditi gotovo dvostruko više stanova. Neusporedivo razvijenije zemlje svijeta upravo ovom jeftinijom (montažnom) stambenom

gradnjom riješile su svoje stambene probleme, dok mi s našim dohotkom ovom skupom gradnjom nikada nećemo niti približno zadovoljiti potrebe koje imamo. Moralo bi nam konačno biti jasno da bez stanova nećemo na naše područje privući kadrove, a bez njih nema ni bržeg razvoja.

U Sindikatu se na ovome neće stati. Tražit će se od radnih ljudi da se po ovom pitanju izjasne, a ne da o ovako važnom problemu odlučuju pojedinci.

● DRUŠTVENA PREHRANA

Druga značajna tema na sjednici Predsjedništva bila je društvena prehrana. U zadnje vrijeme imamo ozbiljnih zahtjeva da se i u Malom Lošinj, pa i u drugim mjestima riješi mogućnost povoljnije (jeftinije) ishrane samaca zaposlenih u udruženom radu kao i onih kod samostalnih obrtnika.

Ovo pitanje je značajno osobito u zadnje vrijeme jer osobni dohoci ne prate rast inflacije, pa se za ishranu izdvaja gotovo 2/3 osobnog dohotka.

Postojeće organizacije koje bi se trebale baviti ovim vidom usluga ne pokazuju odgovarajući interes. Jedino nešto bolje prolaze zaposleni u objektima koji pružaju prehranu za vrijeme sezone. Tako se događa da u istoj RO nemaju svi radnici jednake uvjete prehrane.

Na ovom području zaista nešto treba načiniti jer radni ljudi više ne vjeruju praznim riječima, oni traže konkretne akcije na rješavanje njihovih potreba.

U tom smislu, Općinsko vijeće Saveza sindikata zatražilo je od Izvršnog vijeća Skupštine općine da preko svojih službi odredi prostor i radnu organizaciju koja će se baviti ovom vrstom usluge. Ako kod postojećih organizacija, nema intere-

sa, trebalo bi ponuditi samostalnim privrednicima da organiziraju ovu vrstu djelatnosti.

● TRANSFORMACIJA SIZ — ova

Od značajnijih poslova u ovom momentu Općinsko vijeće učestvuje u racionalizaciji SIZ — ova na našem području. Ovo pitanje prisutno je već cijelu proteklu 1988. godinu na nivou republike, pa evo, sada je i u općini.

Do sada postoje određeni stavovi dogovoreni na našoj regiji u pogledu transformacije SIZ — ova. Najvjerojatnije da SIZ — ovi zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja i zdravstva neće postojati na općinskom nivou.

Od pomenutih SIZ — ova na nivou Zajednice općina Rijeka bit će formirana dva SIZ — a, za pulsko područje i područje koje gravitira Rijeci.

Preko Koordinacionog odbora za SIZ — ove ZO Rijeka izrazili smo svoj stav da se na nivou regije formira jedan SIZ za usmjereni obrazovanje, preko kojeg bi naš Centar usmjerenog obrazovanja mogao zadovoljiti sve potrebe za kadrovima koje traži naša privreda.

Što se tiče ostalih SIZ — ova, tj. SIZ osnovnog obrazovanja, kulture, fizičke i tehničke kulture, predškolskog odgoja i socijalne zaštite, trebali bi ostati na općinskom nivou.

Drugo je pitanje treba li da ostanu ovako organizirani kako su sada. Najvjerojatnije da bi trebalo i tu neke SIZ — ove spojiti, a možda i sve općinske u jednu zajednicu.

Moglo bi postojati samo jedna Skupština, pa bi se znatno pojednostavilo i samoupravljanje u ovoj oblasti.

MATE RANAC

Uloga sindikata u promjenama sistema

I nadalje klasna organizacija radnika

Sindikatu neće moći obavljati svoju funkciju, ako se ne bude borio i izborio za interese radnika

Mnogi se pitaju što će biti sa Sindikatom i kakva će mu biti uloga nakon promjene Ustava, donošenjem zakona o poduzećima i radnim odnosima.

Odmah treba reći da je Sindikat bio i ostat će organizacija radničke klase. Mnogi nam se iz poslovnih struktura groze kao da se naša uloga neće osjećati, kao ni do sada, kažu, jer, navodno, oni su dobili još veću vlast i nije im potreban arbitar sa strane.

Mislim da ovakva razmišljanja nemaju realnu osnovu, osobito ako se zna da će rukovodeće strukture biti svake godine na provjeri i polaganju računa radnicima. Mora se reći da usvojeni Zakon o poduzećima predstavlja veliki korak naprijed, pružajući značajne mogućnosti u odnosu na Zakon o udruženom radu, a osnovne su mu prednosti:

— napušta se jedinstven i unaprijed utvrđen model organiziranja OUR-a,

— sloboda odlučivanja radnika o svim oblicima samoupranog i radnog organiziranja na jedinstvenom jugoslavenskom tržištu, a polazeći od toga da je RO poduzeće osnovni subjekt tržišnog poslovanja,

— pojednostavljen je postupak osnivanja i konstituiranja poduzeća,

— mogu se osnivati zajednička (mješovitva) poduzeća,

— omogućava se ulaganje inozemnog kapitala,

— izražena je veća uloga Radničkog savjeta kao osnovnog organa upravljanja radom poduzeća.

U ovo kratko vrijeme promjena u našem sistemu, Sindikat neće moći obavljati svoju funkciju ako ne bude mijenjao način svog rada. Radnik treba onakav Sindikat koji će se boriti i izboriti za njegove interese.

Sindikatu se neće složiti da ga se baca na sporedna pitanja u radnoj i životnoj sredini.

— Sindikat, i ne samo on, mora imati sluha za radnog čovjeka. Ne može se samo od radnika tražiti obaveze, a davati mu novac da jedva preživi. Kako drugačije reći za osobni dohodak od kojeg, kako je to izračunato, otpada preko 75% samo za prehranu. A o jednom dostojnijem i kulturnijem životu radnika da se i ne govori.

Uporedo s traženjem da svaki radni čovjek bude istinski sudionik u samoupravljanju i odlučivanju, da bude što bolje informisan, imamo već izrazitu pojavu da ljudi odustaju od dnevne štampe, pečate televizore i slično.

Ovo su samo neki od naznačenih pitanja koji stoje pred Sindikatom u ovom narednom periodu.

Osnovna aktivnost temelji će se na što kvalitetnijem radu osnovnih organizacija sindikata. Svakako da će trebati permanentno proraditi osposobljavanje sindikalnog rukovodstva, izvršnih tijela u Sindikatu i nosioca samoupravnih funkcija u poduzećima. Ne treba žaliti truda jer će se višetruko isplatiti.

Mate Ranac

ISTICANJE KANDIDATA ZA PREDSEDNIŠTVO SFRJ U OPĆINI CRES-LOŠINJ

Marković i Šuvar u prvom planu

Stvaralački doprinos i politička mudrost kandidata garancija je bržeg izlaska iz krize

Nakon prikupljenih prijedloga mjesnih zajednica i društveno-političkih organizacija, općinske organizacije SSRNH uputile su u Republičku konferenciju SSRNH listu od 66 kandidata za člana Predsjedništva SFRJ.

Toliko ih je predloženo u različitim sredinama prema utvrđenim kriterijima i po do sada najdemokratskijem načinu utvrđivanja kandidata za neku od funkcija. Do kraja siječnja svi će se oni morati izjasniti da li se prihvaćaju kandidatu-

re za tako visoku i odgovornu funkciju, ali i dobiti potvrđenoje kandidacionih konferencija u općinama. Kandidati, o kojima se po-

zitivno izjasni 30 posto ovih konferencija, dobiće šansu da se o njima i tajno glasa na Republičkoj konferenciji. Znači još jedno tajno izjašnjenje, ali ovog puta kandidati moraju u ovom forumu dobiti 50% glasova za pozitivno mišljenje, da bi se potom o njima razgovaralo u Saveznoj konferenciji SSRNH.

O konačnom izboru za člana Predsjedništva SFRJ odlučivat će zastupnici Sabora SRH.

U našoj sredini nakon provedenih aktivnosti na isticanju i predlaganju kandidata za člana Predsjedništva SFRJ opredjeljenje je za Antu Markovića i Stipu Šuvara. Pitanja će možda

biti zašto samo dva kandidata iz naše sredine, ali treba imati u vidu da se radi o kolektivnom šefu države kao i o tome da će izabrani kandidat prema redosljedu 1991 — 1992. obavljati funkciju predsjednika Predsjedništva SFRJ. Ocjena za predložene kandidate je takva da nas zaista ovakvi kandidati mogu ne samo dostojno prezentirati, već svojim stvaralačkim doprinosom i političkom mudrošću predvoditi u borbi za što brži izlazak iz postojeće krize te povratiti poljuljano povjerenje i samopouzdanje u vlastite snage i mjerilo da se samo radom i zajedništvom može ći naprijed. K. BERBEROVIĆ

IZBORNE AKTIVNOSTI U SSRN HRVATSKE

Javnost i otvorenost = demokracija

Novim postupcima izabiranja vratiti povjerenje u socijalističku demokraciju

Nakon usvojenih Kriterija za izbore i Postupaka za isticanje, predlaganje i utvrđivanje kandidata u organe SSRNH, te uz manje dopune Statuta, predstoji živa aktivnost u organima i organizacijama fronte u svim njenim konstitutivnim dijelovima.

● KRITERIJI

Koristeći se parolom »birajmo najbolje« kao općeprihvaćenim kriterijem, gotovo da nam je svatko odgovarao za funkciju, ali bez konkretnog zahtjeva za nekonkretnost kada se traže rezultati. Ove kriterije treba očito mijenjati i usavršavati. Novo-predloženi kriteriji su kratki i koncizni. Jasni su svakom članu SSRN, a u prvi plan ističu sposobnost kandidata za rad u SSRN, te da ne zatvaraju vrata ljudima različitih svjetonazora, ali opredjeljenih za razvoj socijalističkog samoupravljanja. Ovim treba uvažavati kadrove koji su izrasli iz organizacije, te koji hoće, znaju i žele raditi na ostvarenju nove društvene uloge SSRNH.

Pri predlaganju kandidata za članove konferencije SSRNH, njihove organe i tijela, treba polaziti od njihove opredjeljenosti za:

- socijalističko samoupravljanje, jačanje i razvijanje bratstva i jedinstva i ravnopravnosti naroda i narodnosti, njegovanje i razvijanje tekovina NOB-a i socijalističke revolucije, jugoslovenski socijalistički patriotizam, nezavisnu i nesvrstanu politiku Jugoslavije, ostvarivanje koncepcije općenarodne obrane i društvene samozaštite, te dosljedno ostvarivanje ustavne uloge i zadataka SSRNH.

Kandidati moraju biti sposobni:

- za razradu programa na kojem će mobilizirati članstvo u rješavanju svakodnevnih i širih društvenih problema i istovremeno afirmaciju fronte kao izvorišta novih ideja i inicijativa okrenutih ostvarenju društvenih reformi,
- za kolektivni rad na temelju iskazanih interesa radnih ljudi i građana,
- za konstruktivan, otvoren i argumentirani dijalog.

Kandidati trebaju na osnovi svojih rezultata rada, moralnih i ljudskih kvaliteta uživati povjerenje, ugled i podršku svoje radne i životne sredine.

Kod svakog predlaganja valja polaziti od radne ocjene i osobnog pristanka kandidata.

● POSTUPAK ISTICANJA, PREDLAGANJA I UTVRĐIVANJA KANDIDATA U ORGANE SSRNH

Ranije je iznesena osnova za isticanje, predlaganje i izbor kandidata, dakle kriteriji, a u ovom dijelu aktivnosti, članstvo, organizacije i organi SSRNH, društveno-političke i društvene organizacije, udruženja građana i drugi konstitutivni dijelovi fronte, ističu i predlažu kandidate za članove organa i nosioce funkcija u Socijalističkom savezu na svim razinama organiziranja.

Cjelokupni postupak temelji se na nekoliko osnovnih principa:

- na **javnosti** rada u svim fazama,
- na **pravu i obavezni društveno-političkih organizacija da**, polazeći od svojih statuta i drugih odluka, predlažu i biraju svoje kandidate u

IZBORI U SSRNH 1989. GODINE
OKVIRNI ROKOVNIK ZA IZBORE U SSRNH U 1989. GODINI

- Mjesne konferencije SSRNH od 15. 01. do 31. 03. 1989.
- Općinske konferencije SSRNH od 01. 04. do 31. 06. 1989.
- Konferencije SSRNH Zajednice općina Rijeka od 01. 09. do 31. 10. 1989.
- Republička konferencija SSRNH studeni — prosinac.

sastav delegacije pri konferenciji SSRNH,

- na **pravu i obavezni društvenih organizacija da**, polazeći od svojih statuta i kriterija o vođenju kadrovske politike u društvenim organizacijama, biraju svoje ili zajedničke delegate u sastav konferencije SSRNH.

- na **primjeni kriterija** s obavezom isticanja više kandidata i otvorenim listama,
- na **zaštiti** ljudskog i moralnog integriteta svih kandidata, odnosno da se nitko ne okrivljuje javnosti bez argumenta i provjere navoda i podataka.

● MJESNE KONFERENCIJE SSRNH

Na osnovi prijedloga iz područnica odnosno iz članstva SSRNH iz društveno-političkih i društvenih organizacija i udruženja građana i drugih subjekata fronte u mjesnoj organizaciji (Mali Lošinj), kao i na osnovi odluke o broju i sastavu mjesne konferencije, Predsjedništvo konferencije će sačiniti listu predloženih kandidata za članove Predsjedništva te za nosioce izbornih funkcija (predsjednika i tajnika) kao i za delegate u općinsku konferenciju i nosioce funkcija (predsjednika i tajni-

ka), uz istovrsni postupak za konferencije na razini regije i republike. O listi predloženih organizira se rasprava u mjesnoj organizaciji i svim dijelovima fronte te na osnovi rezultata rasprave predsjedništvo MK SSRN:

- **utvrđuje prijedlog** kandidata za članove i nosioce funkcija u MK SSRN, te za delegate u OK SSRNH. Izbor se obavlja javnim ili tajnim glasanjem sa otvorenih lista;

- **sastavlja pregled kandidata** koji su istaknuti za članove predsjedništva i nosioce funkcija u općinskoj konferenciji te za članove konferencije SSRNH u regiji i republici i dostavlja ga općinskoj konferenciji SSRNH.

● OPĆINSKE KONFERENCIJE SSRNH

Nakon prikupljenih prijedloga iz mjesnih konferencija SSRNH, iz društveno-političkih organizacija i društvenih organizacija i udruženja građana i ostalih subjekata fronte, za članove OK SSRNH i nosioce funkcija u ovoj konferenciji i konferencijama na višim razinama, Pred-

sjedništvo OK SSRNH izrađuje prijedlog kandidata za članove predsjedništva OK SSRNH i za nosioce funkcija (predsjednika i tajnika) za delegate u konferenciji SSRNH za jedinice općina, odnosno republičkoj konferenciji.

Takav prijedlog i spisak kandidata upućuje se na raspravu u bazu, dakle u mjesne konferencije: ostale konstitutivne dijelove fronte u općini.

Nakon što se provede rasprava o svim kandidatima **PREDSEDNIŠTVO OK SSRNH:**

- **utvrđuje prijedlog** kandidata za članove Predsjedništva OK SSRNH, nosioce funkcija — predsjednika i tajnika konferencije, kandidate za delegata u konferenciji SSRNH ZO Rijeka, kandidate za delegata u Republičkoj konferenciji

O svim kandidatima **prijedlozi** moraju biti **obrazloženi radnim ocjenama** koje se sa svim materijalima dostavljaju delegatima OK SSRNH za konstituirajuću sjednicu.

● IZBOR SE OBAVLJA TAJNIM GLASANJEM IZMEĐU VIŠE KANDIDATA

Nakon provedenog glasanja, sastavlja se pregled kandidata za članove i nosioce izbornih funkcija u Konferenciji SSRNH Zajednice općina Rijeka, Republičkoj konferenciji i Saveznoj konferenciji. Sastavljeni pregled dostavlja se Konferenciji SSRNH Zajednice općina odnosno Republičkoj konferenciji.

S prijedlozima iz naših sredina i ostalih područja regije delegati OK SSRNH će se tokom izbornog postupka još susretati radi provođenja utvrđene procedure izbora.

Svim postupcima ovih izbornih aktivnosti mora se osigurati puna javnost, otvorenost i demokracija, i to u svim fazama kandidacionog i izbornog postupka.

K. Berberović

POLITOLOŠKI
PODLISTAK

I POLITIKA IMA SVOJ BONTON

POZNAVANJE PROBLEMA, UVAŽAVANJE ČINJENICA I DRUŠTVENIH POJAVA, PRECIZIRANJE SVOG STAVA, PREDOSJEĆAJ MOGUĆIH POSLJEDICA, JAVNOST RADA I PRAVILO PRIHVATLJIVOG KOMUNICIRANJA JESU TEMELJNI SADRŽAJI POLITIČKE KULTURE

U posljednjih nekoliko dana, mjeseci i godina, svjedoci smo jedne za naše društvo do sada ne baš tako karakteristične pojave. Naime, uobičajeni i svakodnevni životni tokovi zidara, ribara, trgovaca, profesora, domaćica, sveg ostalog radnog građanstva, pa čak i djece (!), vode središnjoj razgovornoj temi — politici. Niti sport, niti osobni planovi, preokupacije i problemi, ne mogu nadjačati utjecaj koji na život pojedinca trenutno imaju političke teme i političke teze.

U sjeni su ovih tema i Mateja Svet i »Hajduk« i »Dinamo«, Cibonina košarkaška utakmica u evropskim kupovima, beskišna i nesnježna zima, a počesto čak i ludovanje maloprodajnih cijena. Prema tome, ne samo da nam se »dogodio narod«, već nam se, ponajvećima, »dogodila elitna politika«.

Uvukla se u naš život svakodnevni kao beskućnik koji je pronašao prostor svoje okrijepje.

Sve to, zapravo, ne treba gledati začuđujućim pa čak niti osobito zabrinutim pogledima. Posebno ne treba negativno ocjenjivati. Tekovina je to ove, uvjetno rečeno, »političke civilizacije«, garnirane egzistencijalnim problemima svakodnevice. Ono što nas može i treba zabrinjavati je da glavni akteri aktualnih političkih tema toga nisu, ili tvrdoglavo ne žele biti svjesni, te stojeći za svojim političkim tezama upravo »uveseljavaju« narod, ne misleći ni na što drugo osim na svoj osobni politički projekt. E sad, što i na što se osloniti u razrješavanju ove subjekt-objekt situacije na našoj javnoj političkoj sceni. Prije svega navedimo da iznenadna plima aktera političkog dešavanja ispoljariziranih stavova ne može smetati ukoliko već postoji izgrađen i ustanovljen oblik minimalne političke kulture.

Kao što postoji kultura lijepog ponašanja, likovna i glazbena kultura, kultura uzgoja bilja, kultura rada, kultura govora i pisanja, poslovna kultura, te svakojaka druga segmentirana kultura, tako isto nužno mora postojati i politička kultura.

Osnovu političke kulture krajem dvadesetog stoljeća čini kultura lijepog ponašanja, tzv. politički bonton.

Svakako da pored političkog bontona značajan pečat političkoj kulturi udaraju **POZNAVANJE problema, UVAŽAVANJE svih vlastito spoznatih i od drugih naznačenih činjenica i društvenih pojava, PRECIZNO navođenje za-govorajućih teza te, što je osobito značajno, (PRED)OSJEĆAJ**, mogućih posljedica spram drugih i **JAVNOST** rada.

Prema tome, uživati ćemo, a ne zabrinjavati se, kad nam na javnoj sceni akteri politike budu kultivirano međusobno, a i **S NAMA** komunicirali, te kad budu čvrsto vezali sebe i nas uz sudbinu svojih političkih vizija. A »njihove« političke vizije ne smiju radi socijalizma, radi samoupravljanja, demokracije, federacije i ravnopravnog zajedništva, biti skrivene i samo njihove. One moraju hrabro, dostojanstveno i kulturno biti prezentirane, e da bi bile pokretač **SVIH NAS**. Dozvoljavam si imenovati jednu jedinu osobu u ovom trenutku naše politike sa maksimalno izgrađenom političkom kulturom kako ju definira politološka znanost. To se im lako može pogoditi. Riječ je o ing. Anti Markoviću, skorašnjem predsjedniku SIV-a. Optimistički se mora očekivati da će njegov stil i političku kulturu slijediti i ostali naši politički djelatnici. Sve to poradi njih samih, ali također i zbog mirnijeg svakidašnjeg života naroda; zbog toga se sa konkretnim životnim problemima bavimo konkretno, da se veselimo uspjehu, a ozbiljno promišljamo kako prevladati neuspjeh. Tek ćemo se tada vratiti užitku gledanja košarkaških utakmica, teatarskih predstava, te koncentrirano motivirano obavljati poslove za koje smo zaduženi i plaćeni. Tek ćemo tako prestati biti objekti čudnovato konfuzne i tjeskobne presije.

Ivan Katalin

OBNOVA SOCIJALISTIČKE FRONTE

Promjene na prvi pogled nisu velike, ali ipak otvaraju mogućnosti za stvaranje organizacionih oblika i metoda rada koje su ma-

nje podložne forumskom radu i paralelizmu foruma s drugim društveno-političkim organizacijama. Kako je Statut osnovni normativni akt fronte, potrebno je naznačiti najznačajnije izmjene i dopune.

● **KADROVSKA OBNOVA KONFERENCIJA I PREDSEDNIŠTVA**

Općinska konferencija i njeno Predsjedništvo obnavlja se na početku svakog mandata s najmanje 50% novih članova.

Od ove obaveze izuzete su mjesne konferencije.

● **DEKUMULACIJA FUNKCIJA**

Prilikom izbora delegata u konferencije i na funkcije u organima SSRNH valja osigurati da se pojedinci ne opterećuju s više dužnosti.

Član Predsjedništva, od općinske do republičke konferencije, ne može u isto vrijeme biti i na funkciji u organima vlasti (odnosi se na predsjednika i članove izvršnih vijeća, na rukovodioce u organima uprave te na predsjednike i rukovodeće kadrove u pravosudnim organima).

● **OTVORENE LISTE**

Socijalistički savez osigurava evidentiranje, predlaganje i utvrđivanje većeg broja kandidata od broja koji se bira za nosioce funkcija u organima SSRNH, zalaže se za demokratsku raspravu o svim kandidatima i za stalnu kadrovsku obnovu.

● **NAČIN GLASANJA**

Konferencije SSRN (od općinske do republičke) **OBAVEZNO TAJNIM GLASANJEM** biraju delegate odnosno članove svojih delegacija u odgovarajućim konferencijama SSRNH na višoj razini organiziranja, članove predsjedništva te predsjednika i tajnika konferencije.

Izbori delegata društveno-političkih organizacija, društvenih organizacija i udruženja građana i drugih subjekata fronte u konferencije SSRNH, obavljaju se u skladu s njihovim statutima ili odlukama.

Članovi SSRN neposredno u mjesnoj organizaciji biraju svoje delegate u mjesnu konferenciju, javnim ili tajnim glasanjem, te evidentiraju i predlažu kandidate za sastav organa i za nosioce funkcija u SSRN na svim razinama organiziranja. Izvršni odbor područnice, predsjedništvo i radna tijela mjesne konferencije biraju se javnim ili tajnim glasanjem.

● **MJESNA ORGANIZACIJA SSRN**

Mjesna konferencija se, u pravilu, osniva na području svake mjesne zajednice.

Tamo gdje ne postoje uvjeti za osnivanje konferencije na delegatskom principu, svi članovi čine mjesnu konferenciju.

● **SASTAV I IZBOR ČLANOVA KONFERENCIJE SSRNH**

Konferencija SSRN u pravilu ima stalni sastav.

Nestalni dio konferencije može se pozivati ovisno o problematiki i aktualnim interesima, potrebama i društvenim prilikama svake sredine kako bi se

Foto: D. Skvorc

LOŠINJSKA PLOVIDBA

zam JUREKOVIĆ IVO, komercijalni direktor OOUR-a Brodarstvo BRUSSI PAOLO, financijski direktor RO KABALIN VANJA te sekretar OOSK-a OOUR-a Brodarstvo SURIĆ IVAN, dok su od strane društveno-političke zajednice sudjelovali predsjednik Skupštine općine SOKOLIĆ JULIJANO, predsjednik Komiteta za privredu, urbanizam, građevinarstvo i stambeno-komunalne poslove općine Cres-Lošinj RUKONIĆ LJILJANA i sekretar Općinskog komiteta SKH Cres-Lošinj PARAT MIRKO.

U toku razgovora konstatirano je da, premda je financijski rezultat u 1988.

bojazan da LOŠINJSKA PLOVIDBA neće uspješno poslovati i van Sredozemlja bila je bez osnova, te predstoji daljnji razvoj plovidbe na »debelu moru«.

Kako racionalizacija ne ide samo kroz smanjivanje troškova i odvajanja za tzv. zajedničku potrošnju, istaknuto je požurivanje dovršetka novog prostornog plana općine, te pripadajuće dokumentacije, što će omogućiti nova ulaganja, prvenstveno u turističke djelatnosti, ali i stambenu izgradnju. Postavlja se pitanje bolje i plodotvornije suradnje, kako sa društveno-političkom zajednicom, tako i sa ostalim privrednim subjektima u komuni, u prvom redu sa ROUT JADRANKA i RO CRESANKA. Zajedničko dogovaranje treba donijeti racionalnije i efikasnije korištenje prostora, a na zadovoljstvo i zaposlenih i ostalih otočana, koji mnogo očekuju od budućih razvojnih planova. Jasno, i ti razvojni planovi moraju voditi računa prvenstveno o kadrovskom potencijalu, kao i o svim potrebama koje osjećaju novozaposleni, a to znači i dovoljno mjesta u dječjim vrtićima i osnovnim školama, dostojnu zdravstvenu i socijalnu zaštitu, dovoljno prostora za stanovanje, suvremeno zadovoljavanje kulturnih i fiskulturnih potreba.

Isto, tako treba zajedno dogovoriti daljnji razvoj Aerodroma LOŠINJ kao i ostalih veza s kopnom, razvoj nautičkog turizma, usluge turističke i ugostiteljske, zajedničku stanogradnju, uređenje prostora za kulturne potrebe i dr.

U toku razgovora potaknut je i problem zamjene dotrajalog broda MARINE koji povezuje komunu Cres-Lošinj sa Istrom i Dalmacijom. Tu treba učiniti veliki napor, a na temelju prijedloga postojećeg sporazuma kojeg bi prihvatili Skupštine općina Cres-Lošinj i Pula, Jugoslovenska narodna armija i LOŠINJSKA PLOVIDBA. Bez obzira na veličinu investicije, ne bi se smjelo ugasiti ovu liniju koja u mnogome poboljšava inače slabe i nesigurne veze sa kopnom.

Ova organizacija važan je most između grada Rijeke i naših otoka i treba poticati i promicati inicijative za bolju suradnju i nove zajedničke potthvate.

Na kraju je potvrđena potreba povremenih razgovora i konzultacija u toku čitave poslovne godine, jer se i prilike veoma brzo mijenjaju, pa je pravovremeno reagiranje jedan od uvjeta lakšeg snalaženja i suočavanja sa svakidašnjicom kako u brodarstvu, tako i u brodomontu i turizmu.

J. Sokolić

Manje forumskog rada

O NAJVAŽNIJIM IZMJENAMA I DOPUNAMA STATUTA SSRN HRVATSKE ● O STVARANJU UVJETA ZA USPJEŠNO PROVOĐENJE DRUŠTVENIH REFORMI

osigurala što kvalitetnija rasprava i stavovi u razmatranju problematike. Predsjedništvo konferencije utvrđuje broj i način izbora nestalnog dijela konferencije.

Dvije ili više konferencija SSRNH mogu u konferenciju SSRN na višoj razini organiziranja birati zajedničkog delegata (više mjesnih konferencija u općinsku i više općinskih u republičku).

Kad se to ocijeni potrebnim, umjesto stalnog delegata za sjednicu konferencije SSRNH može se delegirati drugi sa svim pravima i obavezama delegata.

Broj i sastav konferencije utvrđuju se posebnom odlukom, polazeći od specifičnih uvjeta i potreba svakog područja.

● **KOGA I IZ KOJEG SASTAVA BIRAJU KONFERENCIJE**

Konferencije SSRN biraju iz svog sastava: predsjedništvo, predsjednika i tajnika konferencije iz redova članova predsjedništva. Predsjednik i tajnik konferencije ujedno su predsjednik i tajnik predsjedništva.

Mjesne konferencije i područnice, tamo gdje za to postoje uvjeti, osnivaju aktivne žene kao oblike svog djelovanja.

Predsjedništva konferencija imenuju stručno-po-

litičke radnike-sekretare oblika djelovanja na mandat od 4 godine s mogućnošću još jednog imenovanja. Oni, međutim, ne mogu istovremeno biti i članovi konferencije na istoj razini organiziranja.

MANDATI

Mandat članova konferencije traje 4 godine i nitko ne može biti biran više od dva puta uzastopno, **IZUZEV U MJESNOJ KONFERENCIJI.**

Mandat članova predsjedništva je 4 godine i važi isti princip kao i za članove konferencije.

Predsjednik i tajnik konferencije biraju se na 2 godine s mogućnošću ponovnog izbora na još jedan mandat od 2 godine.

PREDSEDNIKU I TAJNIKU MJESNE KONFERENCIJE MANDAT SE U PRAVILU NE OGRANIČAVA.

Kao što se vidi, obujam izmjena nije prevelik, ali ako se uvaži opredjeljenje da će se tokom ove godine imati mogućnost rasprave po prijedlogu novog statuta, onda sve izmjene treba shvatiti kao praktičan korak ka stvaranju uvjeta da se SSRNH, ojačan, uključi u provođenje društvenih reformi, pa i vlastite.

Pripremio: Kemal Berberović

UPLOVLJAVANJE U NOVU POSLOVNU GODINU

DELEGACIJA OPĆINE CRES-LOŠINJ POSJETILA RO »LOŠINJSKA PLOVIDBA«

Kako se održati »na vodi« i kamo usmjeriti kormilo, pitanje je vječito za radnu organizaciju LOŠINJSKA PLOVIDBA, koja kroz svoje djelatnosti stvara značajan prihod i dohodak, i jedna je od nosilaca privrednih aktivnosti i razvitka komune Cres-Lošinj. Kod toga je za očekivati da će i vanprivredne djelatnosti svojim umjerenijim zahtjevima LOŠINJSKOJ PLOVIDBI osloboditi dio ostvarenog prihoda koji će se pretočiti u jačanje materijalne osnove radne organizacije i udovoljavanje stambenih potreba zaposlenih. To je bio okvir razgovora koji je upriličen na početku tekuće poslovne godine, točnije 4. veljače, u prostorijama LOŠINJSKE PLOVIDBE u Rijeci (Splitska 2), između predstavnika radne organizacije i Općine Cres-Lošinj.

LOŠINJSKU PLOVIDBU su zastupali generalni direktor BENVIN GIORDANO, direktori OOUR-a Brodarstva DUMANIĆ MARINKO, OOUR-a Brodogradilište MUŽIĆ VINKO, OOUR-a Turi-

godini bio pozitivan za cijelu radnu organizaciju, nedefinirana poslovna politika na razini zemlje obavlja tekuće poslovanje sa previše pitanja, a malo odgovora. Što se tiče brodarstva dijela, osobito se to odnosi na drastično smanjenje izvoznih premija, dohodak mnogo terete i negativne tečajne razlike, a da o kamatama i ne govorimo. Jasno, sve to još prati zastarjevanje flote preko dopustivih granica, tako da problema ima na pretek, a instrumenata za brzo i efikasno rješavanje vrlo malo. Eto, pod tim uvjetima potrebno je obnavljati flotu u idućem planskom razdoblju, osobito na području RO/RO tehnologije. Osim toga, u ovom trenutku nedostaje oko 1500 kontejnera, a nema ni odgovarajućih sredstava za veći poslovni prodor prema morima sjeverne Evrope (Engleska, Nizozemska, Zap. Njemačka i dr.). Promet prema libijskim lukama doživio je značajan porast, a nadoknađen je i dio potraživanja koji se vuče godinama. Konačno,

INVESTICIJSKA AKTIVNOST »JADRANKE«

U FUNKCIJI NOVOG DOHOTKA

U Velom Lošinj gradi se stotinu novih kreveta u 18 apartmana. Nova praonica s najsuvremenijom tehnologijom. »Pokrivanjem« vodom najvišeg predjela Malog Lošinja otvaraju se mogućnosti za novu gradnju.

Za 27 dana, zahvaljujući dobroj organizaciji i povoljnim vremenskim prilikama, na gradilištu »PUNTE« stiglo se »pod krov«.
foto: M. Kordum

Usprkos kriznim vremenima i ove godine na području cresko-lošinjске komune odvija se vrlo živa investicijska aktivnost, a svim novim ulaganjima zajednička je karakteristika da su, posredno ili neposredno, u službi turizma i stvaranja novog dohotka. U investiranju je izuzetno aktivna i RO-UT »Jadranka«, vodeći otočki ugostiteljsko-turistički kolektiv, koji će slijedeću turističku sezonu dočekati s nizom novih objekata. Ako je riječ o kapacitetima čija se vrijednost i uloga mjeri kroz broj turističkih kreveta, onda je svakako najvažnija investicija izgradnja novih apartmana u turističkom naselju »Punta« u Velom Lošinj. Kao što je poznato, to najnovije lošinjско turističko naselje gradi se fazno, a radovima koji su u toku ukupni kapaciteti bit će povećani za stotinu novih kreveta u 18 apartmana.

● Ugovoreni »ekspres« rokovi

Radove izvodi »Gradbenik« iz Lendave, grade se dva objekta s 1400 četvornih metara korisne površine, a započeli su uoči nove godine. Organizacija posla na gradilištu je uzorna, graditeljima na ruku idu i izvanredne vremenske prilike, bez hladnoća i oborina, a kako se radi u tri smjene, danju i noću, već za 27 dana stiglo se »pod krov«. Inače, ugovoreni su vrlo kratki rokovi, a objekti trabaju biti spremni za prijem gostiju već u prvoj polovini ožujka. Vrijednost građevinskih radova iznosi oko dvije milijarde dinara.

● Praonica za sezonu

Druga, izuzetno vrijedna, investicija je izgradnja nove praonice rublja u skladišnoj-servisnoj zoni Malog Lošinja. Radovi su već po-

čeli, a izvodi ih također »Gradbenik« iz Lendave. Njihova vrijednost, u koju su uračunati i instalaterski radovi, iznosi 5,2 milijarde dinara, s tim da instalaterski radovi, zbog specifičnosti objekta, sudjeluju u cijeni čak sa 50 posto. Ukupan prostor iznosi 1150 četvornih metara, a izgradit će se i kotlovnica, s obzirom da će praonica za pogon koristiti paru. Kotlovnica je kapacitirana na »višak« pare, jer je predviđeno da energiju iz istog izvora koriste i drugi objekti koji će se graditi u skladišnoj servisnoj zoni, kao što su centralna pripremnica hrane i skladište i prodaja građevinskog materijala. Da bi kompletna zona mogla funkcionirati, potrebno je još izgraditi i vodospremu kapaciteta 600 kubika, crpnu stanicu kod postojeće vodospreme te tlačni i gravitacioni vod. Ti će se radovi izvoditi paralelno, a njihovim završetkom otvorit će se stvarne mogućnosti i za drugu izgradnju, jer se vodom »pokriva« dio Malog Lošinja na najvećoj nadmorskoj visini. Svi radovi izvode se u skladu s općinskim programom rješavanja infrastrukture, a u njima RO-UT »Jadranka« sudjeluje s 88 posto sredstava.

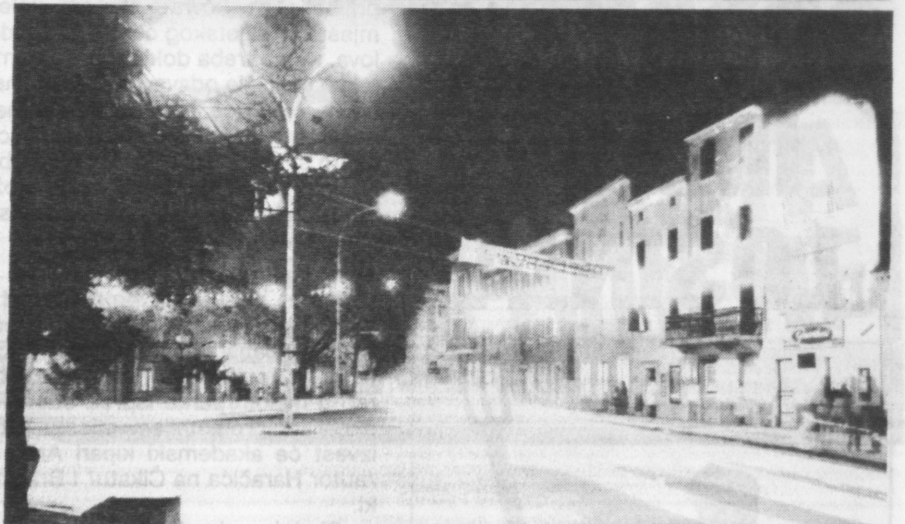
Kompjuterizacija i stambena izgradnja

Objekt u kojem će biti nova praonica treba biti završen do konca ožujka, a onda počinje montaža opreme koja će potrajati oko mjesec dana. Nova praonica bit će u funkciji u nastupajućoj turističkoj sezoni, a radi se o najsuvremenijoj tehnologiji tzv. »tunelskom sistemu« čiji je proizvođač zapadnonjemačka tvrtka VOSS.

To su svega dva velika investicijska projekta »Jadranske«, a od ostalih, ne manje važnih, svakako treba spomenuti uvođenje kompjuterizacije u informacijski podstrem centralne prodaje i recepcijskog poslovanja (MIS — h; marketinški informacijski sistem u hotelijerstvu), uređenje novih poslovnih prostora na Bričini te izgradnju osam stambenih objekata, s po šest stanova, u zoni »Bričina 3« po sistemu zajedničkog ulaganja »Jadranske« i njenih radnika.

M. KARDUM

O LJETNOJ REGULACIJI PROMETA U CENTRU MALOG LOŠINJA

Ljepši li je Lošinj bez automobila—pitanje je sad. Ponoć prošlogodišnjeg ljeta bez automobila koju je snimio Drago Škvorc.

I DALJE BEZ AUTOMOBILA

Prije provođenja Odluke o zabrani prometa u centru Malog Lošinja poticati konstruktivne primjedbe, razmotriti sve prijedloge, a kvalitetne usvojiti

Na inicijativu mjesnih zajednica Mali i Veli Lošinj, OSUP je predložio, a Skupština općine donijela Odluku o regulaciji prometa koja je već primjenjena prošlog ljeta. Više je subjekata, svaki na svom području, trebalo brinuti o mjerama za uspješno provođenje ove odluke. Tako je SIZ za stambeno-komunalne djelatnosti trebao riješiti pitanja uređenja tzv. obodnih parkirališta oko starog centra. Mjesna je zajednica trebala urediti prilaze do parkirališta i uspostavljanje čuvarske službe, općinski Komitet za privredu trebao je organizirati sastanak radi koordinacije svih koji, zbog opravdanih razloga, trebaju koristiti gradske prometnice u centru. Glavninu je tereta nosio OSUP, koji je bio dužan provoditi regulaciju prometa, održavati red na parkiralištima, izdavati propusnice za invalide osobe itd.

Prema informaciji, koju je sačinio OSUP, tokom provedbe nove regulacije prometa bilo je više propusta i prekršaja. Vozila za snabdijevanje, naročito samostalnih ugostitelja, ulazila su u grad tokom čitavog dana, a dozvole su se često izdavale bez provjere potrebe za ulazak. U izvještaju se navodi da su i vlasnici garaža zloupotrebljavali pravo ulaska automobila u centar. Čak su i službena općinska vozila činila prekršaje ostajući parkirana na Obali maršala Tita. Posebno je bila prisutna velika nedisciplinacija vozača motocikla i

bicikla s motorom. Zbog gore spomenutih nepoštovanja Odluke, protiv određenog broja prekršitelja poduzete su odgovarajuće mjere.

Važno je, također, navesti i pritužbe građana na novu ljetnu regulaciju prometa. Osobito građani zamjeraju da se zabranom prometa motorizirane turističke usmjere u objekte i kapacitete koji svojim položajem nisu pod udarom zabrane prometa i parkiranja. Zamjeralo se taksu službi zbog nepoštivanja označenih mjesta čekanja, a ugostitelji prigovaraju za navodni pad prometa u zoni centra gdje je prisutna zabrana kretanja i zaustavljanja vozila. Posebno su zapazene zamjerke građana i turista na zakrčenost obodnih ulica (Bočac, Haračićeva itd) parkiranim automobilima.

Lokalna autobusna linija, koja je uspostavljena neposredno nakon uvođenja mjera o zabrani prometa, pokazala je svoju nefikasnost. Smatra se da je razlog što autobus nije obilježen odgovarajućom bojom kao sredstvo javnog prijevoza, a nije bilo ni dovoljno dobrih reklama i informacija za njegovo korištenje.

Uz pritužbe, izvještaj OSUP-a naglašava da postoje i mnogobrojna odobravanja za uvođenje regulacije, čak i oduševljenje jednog dijela građana i gostiju. Zadovoljstvo je temeljeno na ljepoti i čistoti grada, te posebnom ugodaju za šetače. Snabdijevanje

jevanje trgovina se moglo daleko lakše i brže obavljati, a dio javnih površina oslobođen je od vozila i mnogo se koristiti za ugostiteljsku, izlagačku i trgovačku ponudu. Dodaje se da je zabrana prometa omogućila lakšu manipulaciju s brodovima u luci i održavanje čistoće grada.

Uspoređujući jedne i druge argumente, OSUP smatra da bi ljetnu regulaciju prometa trebalo i ove godine primijeniti. Međutim, zbog kvalitetnijeg provođenja Odluke, sva veća parkirališta treba preuzeti RO »Komunalac« i brinuti se o njima, uređivati ih, organizirati red i čuvanje, te naplaćivati parking. Predlaže se da u Ul. XX aprila bude promet također potpuno zabranjen, a da se na oslobođenim parkiralištima te ulice organizira suvenirna prodaja i parkiranje trokolicama. Agencijske usluge smještaja gostiju treba organizirati preko isturenih informativnih centara. Organizirati mjenjačku službu u okviru postojećih marketa kako bi se smanjila potreba dolaska u grad do banka. Posebnu pažnju valja pokloniti horizontalnoj signalizaciji i obavještanju.

Navodi se da je potrebno nabaviti vozilo »pauk« radi efikasnije provedbe Odluke i intervencija. Izražava se spremnost da se svaku konstruktivnu primjedbu i prijedlog razmotri i korisno uvaži, te da se s ljetnom regulacijom prometa započne najkasnije 1. lipnja ove godine.

I. Katalin

IZRADA PROSTORNO — PLANSKE DOKUMENTACIJE

Graditeljska sezona do jeseni

Tokom travnja i svibnja upriličit će se javna rasprava o Prostornom planu općine, generalnim urbanističkim planovima i desetak provedbenih urbanističkih planova

Gotovo godinu i pol dana navršava se od kako je započeta akcija za uvođenje reda u prostorno planiranje na području naše općine. Radi se o izradi prostornog i ostalih pratećih planova. Prema riječima predsjednika Izvršnog vijeća Skupštine općine Antona Prusca, uvidjelo se (možda je to trebalo vidjeti i ranije, ali što je tu je) da je nedostatak valjane planske dokumentacije najjača kočnica razvitka. Trenutno se dovršava sedam stručno-znanstvenih studija osnovnih podloga svakoj daljnjoj planskoj dokumentaciji. Te studije se odnose na čovjeka i njegovu okolinu u otočkom prostoru; na društvene procese; na tla i površine pogodne za poljoprivredu i šumarstvo. Korištenje i zaštitu mora tematizira četvrta studija, peta cjelovito obuhvaćena mogućnost razvoja otočkog turizma, šesta analizira sve ostale privredne djelatnosti, a sedma se odnosi na zaštitu kulturno-povijesnih vrijednosti otoka. Budući da

ove studije radi više različitih institucija, glavnu koordinaciju i nošenje izrade prostornog plana sa studijama radi Urbanistički institut SRH. Odmah po izradi spomenutih studija usvojit će se Generalni urbanistički planovi Cresca, te Malog i Velikog Lošinja. Mali Lošinj će tako do ljeta imati pet PUP-ova: — PUP Centar, PUP Bričina III, PUP Kalvarija, PUP Bočac i PUP Skladišna — servisna zona. Cres će imati PUP — industrijska zona. Pored ovih šest provedbeno — urbanističkih planova, do ljeta je ugovorena također i izrada PUP — Porozina, PUP Merag, PUP Martinšica i PUP Mihošćica. PUP Nerezine donešen je ranije, a Osor još nije ugovoren, jer tu još predstoji izrada odgovarajućeg programa. Nakon dovršetka svih spomenutih planova naša će otočka komuna biti jedna od rijetkih koja će gotovo cijeli svoj prostor pokriti odgovarajućim urbanističkim planovima.

Nakon javnih rasprava koje će se organizirati u travnju i svibnju, svi ovi GUP-ovi i PUP-ovi trebaju se najkasnije do početka lipnja usvojiti.

Organi nadležni za planiranje, a pogotovo privredni subjekti i građani, još uvijek osjećaju blokadu u graditeljskoj aktivnosti, a to i jeste nastalo upravo zbog nedostatka prijeko potrebnih planova.

Predsjednik Izvršnog vijeća Prusac traži strpljenje, navodeći da najveća krivica ovoj svojevrsnoj graditeljskoj blokadi leži na Općini, jer nije na vrijeme, prije četiri, pet godina, pristupila izradi planske dokumentacije. Jasno je da samo kvalitetan PUP može stvoriti uvjete da se postojeći i raspoloživi prostor racionalnije koristi. Značajno je da se promišljeno i kvalitetno uradi pa potom usvoje provedbeni planovi koji bi trebali inicirati a nikako kočiti, zdravi otočki razvoj.

Ivan Katalin Sudionici rasprave o Prostornom planu

Snimio: D. Škvorc

SPORTSKI IMAGE LOŠINJA

Trofej namijenjen pojedincu Novogodišnjeg kupa grada - rad kipara Vinka Matkovića

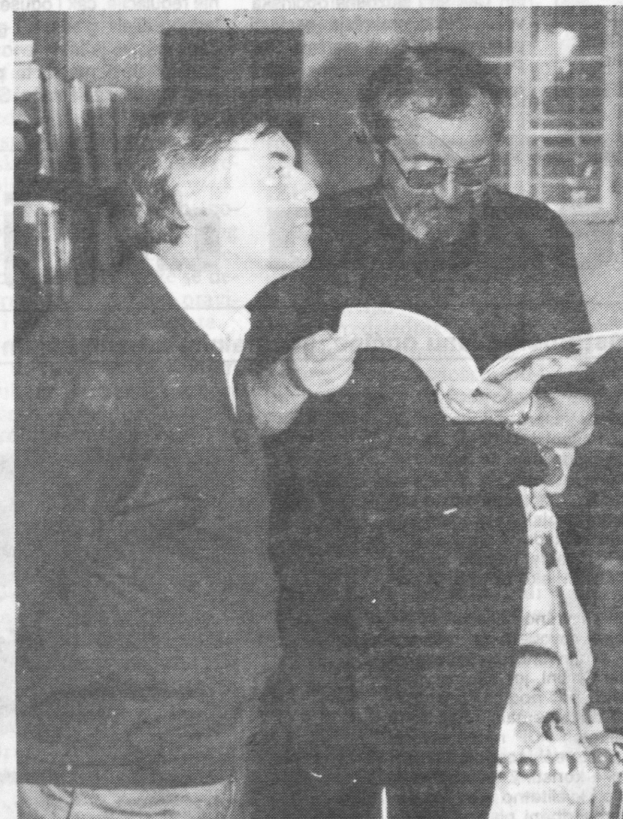
„...Talijani imaju Veneciju, Španjolci Valenciju, neki Londru, neki Havaj, a Splitsani Marijan...“
... a Lošinjani more i sve što je uz njega vezano!
Tako bi bar trebalo biti.
Evo još jedne akcije SD »Udica« i njenih

Juridički studiozno i uz slikovnicu

Koliko i kakve se tajne kriju u ovom dječjem knjižuljku? Vidjevši ovu dvojicu glasovitih lošinskih pravnika u knjižnici, te njihovu analitičko-juridičku koncentraciju, pomislili smo u prvi mah da listaju ili novi Zakon o poduzećima, ili Prijedlog amandmana na Ustav SRH, ili novi Zakon o stranim ulaganjima, ili, možda, Statut Centra za razvoj jadranskih otoka... No, ništa od toga. Odvjetnik Kopač je »posudio« od bebece iza njegovih leđa slikovnicu kako bi citirao nekoliko »složenih« pasusa i rečenica svom kolegi po struci mr. Kuvacu.

Nadamo se da je poslao njihove pravničke »obrade teksta« slikovnicu vraćena malom čitatelju u kolicima...

Snimio: Đ. I. Baotić

prijatelja da učvrsti stečeni ugled našeg mjesta — svjetskog centra podvodnog ribolova. Kome treba dokazivati da nam je jedno takvo obilježje odavno potrebno, nešto pčeno na čemu će zastati oko i kamera gosta našeg otoka, i otići u sjećanju i slici u svijet, nešto što se sretno samo tu, na obali Malog Lošinja jer nigdje drugdje nije uloženo toliko truda i zavelaja u pratnji sportskog ribolovca kao tu!

Zamisao i prvi potezi: Trofej, podvodni ribolovac, rad akademskog kipara Vinka Matkovića, uvećao bi se kao brončana skulptura visine 225 cm, bez postolja, snažan sportski div koji bi dominirao u malom parku ispred stare Pomorske škole, najprometnijem mjestu. Stručni rad izvest će akademski kipari Ante Starčević /autor Haračića na Čikatu/ i Branimir Gorički.

Skulpturu i adekvatno uređenu okolinu otkrili bismo u subotu, 16. rujna ove godine, na dan jubilarnog Desetog susreta veterana podvodnog ribolova. Možda je to prilika za oproštajnu »lošinjsku feštu«, pogledom unatrag ili pogledom unaprijed priprema za 30. novogodišnje natjecanje u podvodnom ribolovu.

Skulpturu kao svoju bi trebao prihvatiti cijeli Lošinj, možda i šire. Za taj osjećaj stvorena je mogućnost da svaki građanin, i radna organizacija, kojemu je ova akcija draga može dati novčani prilog /žiro račun SD »Udica« ML SDK 33870—678—4879 ili putem Agencije »Lošinjske plovidbe« sa znakom: za skulpturu / Ako bi prikupljena sredstva bila iznad troškova, razlika bi se uložila u riblju mlad koju bismo istog dana pustili u slobodno more!

U prigodnoj brošuri, koju ćemo tiskati za tu priliku, istaći ćemo imena svih koji su se u akciju uključili, bez naznake iznosa, kao i pregled prihoda i rashoda ove akcije. Da bismo zadržali troškove i umanjili gubitke zbog inflacije, sredstva prikupljamo tokom siječnja, veljače i ožujka.

U vremenu smo teškom koje nas obavezuje da učinimo sve kako bismo oplemenili okolinu u kojoj živimo, koju predstavljamo gostu, od kojeg dobrim dijelom živimo. Vremena su i takva da moramo najoštrije osuditi svakog koji na bilo koji način koči ili omalovažava napore za uspješniju i bolju organizaciju svih aktivnosti usmjerenih tom cilju. Možete li na trenutak zastati pa se preispitati što bi za vas osobno, vašu organizaciju, te komunu značilo pad ili zastoj turizma?

Svi ovi naponi SD »Udica«, prijatelja i organizacija okupljenih oko programa koje kreiramo u kontinuitetu oko podvodnog ribolova, služe tim ciljevima.

R. M.

Pažljivo razgledavanje restauriranja atraktivnog rejlfa velike dvorane snimio: D. Škvorc

Tokom siječnja općinska delegacija, na čelu koje su bili predsjednik Skupštine općine Julijan Sokolić i predsjednik izvršnog vijeća Ante Prusac, posjetila je Narodno sveučilište. Cilj posjete ove delegacije, u čijem sastavu su također bili i funkcioneri svih DPO, predstavnici Mjesne zajednice Mali Lošinj i SIZ-a kulture, bio je obilazak zgrade Sveučilišta koja se rekonstruira, te zgrade kina »V. Nazor« koja se, kao što je to već od ranije poznato, također rekonstruira. U uređenje veoma vrijedne zgrade Narodnog sveučilišta uloženo je puno napora, uz brižljivo poštovanje njezina secesijsko-klasicističkog stila, a s obzirom da je velika sala u istoj zgradi namijenjena za potrebe Skupštine općine, DPO-ima i mjesnoj zajednici, zaključeno je da se iznađe odgovarajući način i pripomogne Sveučilištu pri nastavku uređenja ove izuzetno definirane

gradske palače. Za napomenuti je da se delegacija suglasila s novim službenim nazivom velike dvorane.

Novi je naziv najljepšeg prostora u zgradi »Dvorana obrtnika«, jer ova je zgrada sagrađena prije stotiniak godina složnošću i marom glasovitih lošinskih zanatlija kao njihov zanatski dom. Udruženje obrtnika na ovom otoku datira još od početka druge polovine prošlog stoljeća i kontinuirano djeluje do danas, što svakako predstavlja još jedan značajan dio naše bogate otočke povijesti.

Ipak, u svemu ovome, trenutno najvažniji je odgovor na pitanje koliko će posjeta spomenutih lokalnih društveno-političkih djelatnosti pomoći da se plemenita nakana (i krajnja potreba) restauriranja ove lijepe zgrade uspješno dovrši.

Snimio: D. Škvorc

»Porinuće« dobre knjige uz izložbu

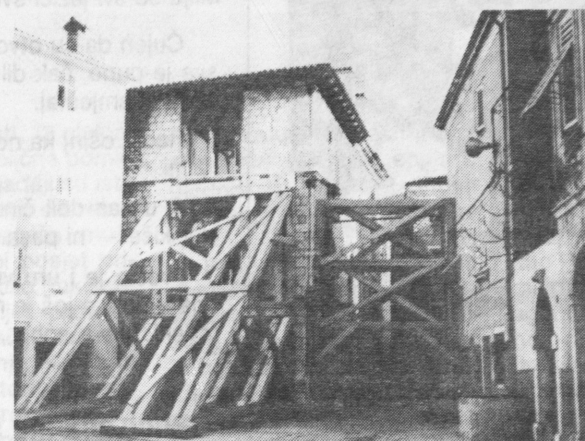
Krajem prošle godine u Lošinj na M/B »Marina« Narodno sveučilište i RO Festival jugoslavenskog igranog filma iz Pule, organizirali su prezentaciju knjige »Dragi Kamen« Mate Balote sa izložbom ilustracija Josipa Diminića. U ime izdavača o knjizi. Baloti i ilustratoru Diminiću govorili su Gorka Ostojić Cvajner i Mirko Urošević. Kolika je jagma za prezentiranim knjigom bila, najbolje ilustrira fotografija trojice direktora »Lošinjske plovidbe«. Vlnko Mužić (dir. škvera) upravo broji novac za knjigu, Ivo Jureković

(GOUR Turizam) izvlači novčanic radi plaćanja knjige koja mu je u ruci, a generalni direktor Giordano Benvin, s ponosom pokazuje netom kupljenu knjigu.

Snimio: I. Baotić

okom kamere...

Potporna Creskom muzeju

Ovih dana smo razgovarali sa dipl. ing. građevinarstva Katarinom Bence iz Restauratorskog zavoda Hrvatske u Zagrebu, prilikom njenog boravka na Cresu. Tom prilikom smo je zamolili da nam da obavijesti o najnovijim radovima koji se obavljaju na zgradi Creskog muzaja-palači Arsan-Petris.

Radovi koji su izvršeni su hitna intervencija zbog nestabilnosti jugozapadnog ugla objekta. Izvedena je potporna skela izvan i unutar objekta sa svrhom podupiranja zapadnog pročelnog zida, razupiranja južnog pročelnog zida o susjedni objekt. Iznutra je izvršeno podupiranje tropa prizemlja i prvog kata. U sjeveroistočnom dijelu zgrade izvršena je privremena statička sanacija sjevernog pročelnog zida.

Skele će biti uklonjene kada se izvrši kompletna sanacija zgrade. Sanacija palače Arsan teći će u tri faze s tim da će se ove, 1989. godine prići sanaciji upravnog dijela. Brzina izvođenja sanacionih radova ovisi o prilivu sredstava iz republičkog i općinskog SIZ-a za kulturu.

viši kustos
Jasminka Čus-Rukonić
Foto: Đamino Sučić-Momarić

Zanimljivosti iz naših krajeva

Marija Hrončić, domaćica iz Čunskoga čuva jednu stolicu koju je njezin pokojni suprug Jože prije 15 godina od jednog komada drveta napravio. Njezin pokojni muž, po pričanju mještana, bio je vrlo vrijedan čovjek. Kad je odlazio u polje i šumu, kući se je vraćao kasno u noć... Kažu da ni minute nije propuštao. Pored rada u polju i u šumi, Jože je znao nekoliko zanata. Dovoljno mu je bilo vidjeti neki predmet i poslije kratkog vremena mogao ga je sam napraviti. On nije imao diplomu, ali mu to nije smetalo da postane univerzalni majstor. Znao je i mogao da, prolazeći kroz šumu, nađe jednu poveću granu crnike, koju je izrezao napola i izradio lijepu stolicu. Ovu će stolicu Marija Hrončić jednoga dana vjerojatno pokloniti muzeju.

Nikola Kirić

Osvrt na udruživanje creske privrede

CRES NAPUŠTA NERAZVIJENE

Nakon dužeg razdoblja priprema creska privreda dobila je, najzad, početkom ove godine i službeno svoju veliku radnu organizaciju. Radi se o pripajanju OO-UR Hoteli Kimen u dosa-

Glavni strateg razvoja »Cresanke« — direktor Stevo Filičić

creske privrede bilo je nedavno realizirano pripajanje OO-UR »Hoteli Kimen« Trgovačkoj radnoj organizaciji »Cresanka«, pa od početka ove godine posluju pod imenom radna organizacija »Cresanka« Cres, dakle sačuvano je prepoznatljivo ime, a sve zajedno simbolizira želju Cresana da najzad krenu većim koracima u razvoj. Čini se da su time stvoreni osnovni preduvjeti za nagli napredak Cres, što će neminovno donijeti i znatno kvalitetnije življenje na ovom otoku. Kada se tome doda predstojeće dovršenje sjevernog, creskog, ogranka vodovoda, što ujedno znači i sigurnu vodoopskrbu i u »špic« turističke sezone, kao i uskoro puštanje u promet nove trajektne linije između Merga i Valbiske, očito je da se Cres pruža realna prilika da ispuni svoju želju — izlazak jednom za svagda iz kruga nerazvijenih. Zanimljivo je naglasiti da su udruživanju snaga pristupile dvije u protekloj godini izrazito uspješne radne organizacije. Tako je OO-UR »Hoteli Kimen« sa 322.587 ostvarenih noćenja postigao rekord, odnosno porast od čak 11% u odnosu na prethodnu godinu.

Također je važno naglasiti da u ukupnom broju stranih gosti sudjeluju čak sa 245.884 noćenja ili punih 76%, a da je upravo porast noćenja stranaca 16% veći nego godinu prije, te i ovo predstavlja ujedno i najveći porast na području cijele općine Cres-Lošinj. Naravno da ovako povoljna kretanja fizičkih pokazatelja prate i adekvatni financijski rezultati pa je »miraz« pri udruživanju više nego dobar. Trgovačka radna organizacija »Cresanka« također je u 1988. godini poslovala uspješno i u potpunosti ispunila očekivanja kako

gostiju tako i mještana, što će se zajedničkim snagama samo još više naglasiti. Već ove godine u RO »Cresanka« planiraju niz investicija kojima će se poboljšati kvaliteta ponuda, kako turističke tako i trgovačke. U tom cilju planira se definitivno rješenje problema grijanja hotela »Kimen«, čime će se stvoriti preduvjeti za rad objekta kroz cijelu godinu. Značajno će biti i uređenje restorana »Učka«, odnosno realizacija prve faze, čime bi se dobila nekadašnja površina tog, za grad značajnog, ugostiteljskog objekta. U Valunu će se do sezone urediti slastičarnica, čime će ovo slikovito mjestance također dobiti na kvaliteti ponude. Puštanje u promet nove trajektne linije traži neminovno i uređenje odgođavane ugostiteljskog objekta u Mergu, pa se i taj projekt našao u planu ovogodišnje realizacije RO »Cresanka«. Važno mjesto u planu zauzima i izgradnja dvije rashladne komore u centralnom skladu, jedna za duboko zamrzavanje i druga za rashladivanje robe na cca +3°C. Ide se također i na preuređenje postojećeg »Marketa« i povrćarne. Sve zajedno gledano, pred mladim i ambicioznim creskim privrednicima nalazi se još mnogo posla. Mnogo je toga zacrtano, a vjerujemo da će oni naći snage da to i realiziraju.

Ovakvim planiranim razvojem Cres otvarat će se i nova radna mjesta, mještani će dobiti nove sadržaje, gosti zadovoljniji boljom i atraktivnijom ponudom dolazit će i narednih godina, a sve zajedno trebalo bi označiti značajan zaokret i u samom načinu i uvjetima življenja u Cresu.

G. Purić
Snimio: D. Š.

Creska panorama-detajl sa gradskog trga

Vijad splitskog đornaliste po Lošinju i Cresu (1.)

PRIKO ZADRA I SILBE DO MALOG LOŠINJA

Piše: Miljenko Smoje

Koncem prosinca 1988. godine boravio je na našim otocima Miljenko Smoje, glasoviti i popularni novinar i pisac iz Splita.

Ovaj veliki đornalist, lako u mirovini, vrlo je aktivan pa njegove tekstove čitatelji mogu često čitati u »Slobodnoj Dalmaciji« i u »Nedjeljnoj Dalmaciji«, ali i u drugim novinama.

O svom boravku na Lošinju i Cresu Miljenko Smoje je napisao jedan oveli feljton koji je objavljen u »Nedjeljnoj Dalmaciji«, i to u pet nastavaka. Ovaj Smojin tekst o našem otočju ćemo, s njegovim dopuštanjem, objaviti, naravno u nastavcima, i u »otočkom vjesniku«.

Jesi li ikad, dragi štioče, bija u Mali Lošinj? Ajde dođi lipo s menom i bit će ti ka i meni! Obać ćemo Lošinj i još prisustvovat dvodnevnom novogodišnjem podmorskom ribolovu.

Iz Zadra zimi dva puta na nediju, a liti svaki dan, gre za Mali Lošinj brod i to koji brod! — »Marina«.

Malo je mlaja od mene, vršnjak je našega »Ere«, a još nisan jema prigođu s njon se upoznat.

A neće bit još puno prilike za to jer gre bidna »Marina« u rezalište.

Dakako i ona putuje s menon. Vijad će trajat četiri dana i di će Ona mene samoga četer dana ostavit. Moga bi se izgubit, krenit po zlu putu.

Uranili smo. Još ni jedanajst a već smo u Zadru. Srida, lip dan, sunce grije, isplatilo bi se prošetat zadar-skon rivot ali ne moremo. Povirit ćemo u SAS-a, javit se direkturu Antiću. Ne triba nam prišit jer u »Marini« zna-ju da ćemo doć, čekaju nas.

Moji domaćini Lošinjani sve su organizirali.

Smišna, lipa »Marina«

Evo nas prid »Marinon«. Korteda-je najpri s mula. Bogami, lipi, šes-ni, smišni brod. Bili, sa plavin velikin fumaron. Omar se vidi: starinski tra-jekt koji još čuva dostojanstvo putni-ka.

Više sliči na starinski vapor nego na trajekt. Ne otvara mu se kjun nego jema elegantnu provu. Doli u garaži ruzina ali zato gori — dva udobna

tepla restorana i dva šanka. Drvo, pliš, dugi i okrugli stoli, bili stolnjaci, novogodišnji bor u kantun; zlato i srebro i baluncini visidu sa štropa.

Ajme šta mi je drago!

Konobar nan je namistija okrugli stol, pripremlja sve za obid. Ali ko će jist. Samo botilju vina. Otvoren je i ve-liko šank. »Marina« zaplovi, putnici bla-guju.

Lipi salon, izvrsni konobari. Ka i stari »Ero« pri reparacije, i »Marina« me podsjeća na kockarski brod s Missisipija. Mogla bi se bacit partija pokera.

Bogami jemadu putnici pinez. Arči svit. Svi obidvaju. Letidu botilje.

Ona je umorna. Išla bi malo prileć. Konobar je odvede u kabinu.

Rekla mi da je zoven pri Silbe. Svakako mora vidit Silbu. Oko tri bota smo ispid Silbe. Neću je budit, neka spava. Akoštajemo. Gren je pogledat. A Ona već stoji na vrj brodske skale.

Jedan čovik u modri trliš, crven, mladolik u licu, sa velikon bilon bradon (pari dida Mráz) vata cim. Ona ga zove, ništo mu govori. Čovik stavlja ruku na uvo da je boje čuje.

Silazi, bogami, dvadesetak putni-ka, među njima i Milka Babović.

A Ona nagnuta nad muradon još više bradonji:

— Reci da jin jeba pas čunku! Tu-žit ću ji, platit čedu oni meni. Šta mis-liku kurbina dica.

Počeja san se smijat, sitija san se. Ona je pri tridesetak godina naslidila niku zemlju i maslinadu na Silbi.

Prvi godin šavali su nan par bočić uja i gomolju silbenskog sira.

A kad su pošiljke fermale došlo je na me adresirano pismo. Judi koji su zapocesali zemju i masline bi ti po-sjed kupili.

Nisan odgovorija i došlo me i dru-go pismo. Ona je bila lina odgovorit a ja san in lipo uljudno napisa da mene s tin više ne zajebaju. Niti san posjed-nik niti želin posjedovat nekretnine.

Ona je na Silbu bila ka dite i došlo jon je slabo, pripala se i ne bi više ugazila na Silbu za sve milijarde.

Ali javila je tamo u Silbu i Zadar da se zemlja i masline daruju slipima.

Nikor ništa nije odgovorija.

I Ona jin sad sa vrja skale šaje sočne poruke. A ja slušan, taren ruke i guštan.

Koja san i ja mona! A jesan li mo-ga zgradit na Silbu vikendicu, i bit su-sid kolegici Milki. Ipak ću jedan put morat poviriti di je ti moj posjed, moj maslinik.

Dobre san voje.

— Konobar, još bočiću.

I u prvi sumrak, u uru koja budi že-lje, dok silazin brodskon skalon, pali-du se svitla Maloga Lošinja.

Čeka me moj domaćin i vodič pro-fešur Toma Gospodnetić, dakako Bračanin i to iz Dola. Ne mogu ja nidir bez Braća. A da cila Dalmacija bude zastupjena, uza nje je drugi profesur, fetivi naš Vlaj, Neoričanin Ante Šolić, direktur ciloga turističkog športa i rek-reacije na Lošinju.

Omar mi darijedu veliku represen-tativnu monografiju »Cres-Lošinj« pa puste librete, študije, prospekte, kompletne lošinjski novin.

Govorin jin:

— Jeste li vi ludi svit! Ča čedu mi ti pusti libri, nisan ja doša u Lošinj štu-dirat niti pisat o Lošinju disertaciju, doša san se malo divertit.

Pripali su me. Oni očekuju da ću ja u Lošinju radit. Soba nan je rezervira-na u otel »Belvi«. Ona se gre u sobu oprat i odmorit a ja gren za šank os-vježit se.

Veliki otel krcat svita. Nabijen, ka šipak. Pusta mladost, dičica. Naši, Španjolci, Talijanci, Francuzi, Njemci. Mliju se svi jezici svita.

Čujen da su otvoreni i drugi oteli i sve je puno. čak dil gostiju se šaje u privatni smještaj.

Radi Lošinj ka non-štop butiga, liti i zimi.

A u nas doli čin udru prve jesen-ske kiše — ni pasa.

Prošlo je i uru vrimenta, otkako je ona u sobi a još je nima. Zovem tele-fonski, nije u sobu.

Francuzica me spasila

A di je za majku božju?

Evo je uplakana, pristravjena.

— Šta ti je?

— Deboto nisam umrla.

— A kako?

— Izgubila san se.

— Di?

— U hodnicima. Dugi hodnici ka tuneli, ka katakombe.

Bogami, jema prav. Gren je u sobi i nikako je nać. Dugi hodnici ka u amerikan-skin velikin prežunima. Dugi ka plac. I još duži. I još zavijadu.

Ne moš nać svoju sobu da je bog u tebi.

Već san bija u panici kad me spa-sila jedna Francuzica. Fina elegantna gospoja. Odvela me na moj broj. I bila je moj broj.

Grijota šta san ostarija.

A Ona me na svakome vijadu sto puti pita:

— Kako me to sad svud vodiš a kad si bija mlaji nidir me nisi vodi-ja.

— A eto, čuva san te od štrapaci i patimenti!

Prošetan po otelu. U jednoj velikoj sali takmičidu se barmeni u mišanju koktela. Lipo i je vidit kako spretno baratadu botiljan ka žongleri u cirkus i mišaju, tresu, zveckaju čašan i stva-raju žute, zelene, crvene koktele.

Krcato svita. Žiri u punoj ozbiljno-s-ti i koncentraciji provaje i ocjenjuje. I ja bi osta samo da mogu srknit.

U drugoj dvorani demonstracija kuvarskog artizma. Jemaju kuvari mašte. Iznenaduju svakin jelon. Reci-mo velika piturana morska zvizda. Je, zvizda je, a de fakto nije nego lubin pritvoren u zvizdu.

A smišan tovarčić naprcen gredi-can je zapravo janjčić. Ništa, bogami, ne razumin.

Šta triba lubina pritvarat u zvizdu. Ča more bit lipše od elegantnog kraja mora.

Kako ćeš jist zvizdu? A tek jedno-ga tovarčića! Oko stola neprestano se vrtidu povorke posjetilaca, uglav-nom miščani.

(Nastavlja se)

Cres

UGODNO VEČERNE DRUŽENJE

Amateri Zajednice Talijana iz Umaga predstavili su se creskoj publici sa svojim zborom i recitatorima

Zimske večeri, u malom mjestu, su jednolične pomalo apatične, događaji su isti: kino, možda neki susret u gostionici (ponajviše muškarci) ili slučajni posjet prijateljima. Nije bilo tako za one koji su željeli provesti večer na drugačiji način u subotu 15 siječnja. Naime te subote u prostorijama osnovne škole Cres, amateri Zajednice Talijana iz Umaga predstavili su se creskoj publici sa svojim zborom i sa recitatorskom grupom.

Kulturno veče je trajalo dva i pol sata, predstava po mjeri naše publike koja je to potvrđivala i aplauzima, i na kraju se čulo da bi kulturne večeri trebalo održavati češće.

Romano Cimador, predsjednik umaške Zajednice Talijana, predstavio je Zajednicu i svoju aktivnost i između ostalog je rekao: ovim bismo željeli ojačati susrete između creske kulture i one iz

Istre, budući da nas mnogo zajedničkog veže i spaja a ujedno da neke vrijednosti razvijemo kako ne bi nestale.

Prvi je nastupio mješoviti pjevački zbor-oko 40 članova-pod ravnanjem maestra Sergia Bernicha. Repertoar je bio raznolik, od folklornih pjesama naših krajeva do internacionalnih poznatih kompozicija. Najviše aplauza dobila je kompozicija »Canta la mia terra« (»Pjeva moja zemlja«) od Faurel-Bernicha.

Nakon toga nastupila je Dramska sekcija sa šaljivom komedijom »Xe tuti parenti stretti« (»Svi su moji zrmalni«). Komedija u tri čina od Pipa Rote, koji je ujedno i glavni glumac i režiser. Uspjeh je bio zagarantiran od samog početka jer se odmah stvorio onaj pravi feeling između publike i glumaca, što je neophodno za pravi užitek prisutnih.

O sadržaju se nema puno šta reći jer se sve sastoji od pojedinih situacija i govora. Arturo i njegova žena iznajmljuju sobe turistima, kao i mnogi u našim krajevima. To radi većinom preko agencija, ali kad ima prazan hod radi i privatno, bez prijavljivanja za čiste devize. Dogodilo se da je agencija najavila dolazak Nijemaca, ali u međuvremenu vratila se kući kćerka s mužem i djetetom, jer su garsonijeru gdje su stanovali morali odmah isprazniti, budući da gazda nju iznajmljuje turistima. Tek što su se nekako smjestili u roditeljskoj sobi, dolazi predstavnik hotela, inače kućni prijatelj, s molbom da uzmu na crno, samo za jednu noć, četiri talijanska turista. Našto je Arturo pristao jer to su bile čiste lire. Međutim, došli su i Nijemci, iako je postojala teoreska mogućnost da neće doći točno na vrijeme. Svi su se

nekako smjestili, tko u garaži, tko po sobi (čak je jedna crnkinja spavala sa Arturovom majkom) i po ostalim prostorijama. Na večer kasno dolazi općinska turistička inspekcija, sobe su prepune-prijave nema niti jedne, na što traže objašnjenje. Odličan Arturo dokazuje kako su svi to rođaci, jer dok je njegov tata bio u vojsci češće je bio u prekomandi i po Evropi i po Africi, pa su odlučili da se ove godine nađu svi zajedno kao pravi zrmanci.

Vidio se događaj i čuli razgovori koji se mogu naći i čuti kod nas često za vrijeme turističke sezone, što je bilo i potvrđeno aplauzima na otvorenoj sceni.

Lijepo i ugodno veče za prisutne koji su izašli svi zadovoljni sa željom i nadom da češće budu priređivane predstave takvog žandra.

N. Tolč

 Sudbina društvenih
djelatnosti

SIROMAŠENJE NEPRIVREDE

Sindikata se protivi daljnjem siromašenju obrazovanja, zdravstva, kulture...

Što se tiče financiranja društvenih djelatnosti, u 1989. godini se naziru određeni problemi. Naime, Savezno izvršno vijeće predložilo je u mjerama ekonomske politike da se donese zakon za ograničavanje rasta sredstava za 132%, i to globalno za sve društvene djelatnosti. Selektivno je predviđeno da rastu sredstva:

- za Budžet federacije 156%,
- za mirovinsko i invalidsko osiguranje 135,3%,
- za općinske korisnike i ostale SIZ-ove 115,3%.

Ovom se prijedlogu SIV-a Predsjedništvo Republičkog vijeća Saveza sindikata suprotstavilo iz razloga što bi društvene djelatnosti, a posebno obrazovanje i zdravstvo, došli u još teži položaj.

Takva bi ograničenja izvornih prihoda također utjecala i na daljnji pad realnih osobnih dohodaka radnika u društvenim djelatnostima, te na još veće zaostajanje OD ovih radnika u odnosu na privredu.

Radi ilustracije iznosim da je 1978. godine učešće sredstava za društvene djelatnosti u društvenom proizvodu SR Hrvatske iznosilo 11,49%, a u 1988. godini 6,79%.

Ovakva politika ostavlja tragove i na našem području. Jest da nema gubitaka, ali je osiromašena osnova rada, pa je ponekad problem nabavke i jedne stolice, a održavanje objekata teško je i zamisliti.

Sindikata nije za daljnje opterećenje privrede na račun društvenih djelatnosti. Zalaže se za preraspodjelu nacionalnog dohotka, smanjenje budžetske potrošnje i svih oblika društveno neproduktivne potrošnje na svim nivoima.

Mate Ranac

FELJTON: ČETRDESET GODINA SPORTSKOG RIBOLOVNOG DRUŠTVA (5)

JEDINSTVO SPORTA I TURIZMA

 Piše:
prof. dr. inž. Vinko Tadejević

(Nastavak na br. 72/1988. god.)

Ovo je posljednji, peti nastavak feljtona prof. dr. inž. Vinka Tadejevića, kojim je na vrlo zanimljiv način prezentirao za našu sredinu itekako interesantnu problematiku: sport i turizam. Zahvaljujući dr. Tadejeviću očekujemo nastavak suradnje.

Naša je reprezentacija sudjelovala po prvi puta na Svjetskom prvenstvu u ovom sportu, pa iako je bio postignut državni rekord u »četvorici«, plasirala se na posljednje mjesto, što se je, doduše, i očekivalo.

Na prvenstvu je postavljen i evropski rekord: zvijezda od 68 ljudi, a završnu zvijezdu formirali su skakači iz 20 nacija, reklo bi se kao humana poruka međusobnog razumijevanja mladih padobranaca ovom današnjem nemirnom svijetu.

Na prvenstvu je bio prisutan Amerikanac Bill Pooth, koji je prvi na svijetu skočio padobranom za dvoje ljudi. Učinio je to i na lošinjskom aerodromu s visine od 2000 m s lošinjskim ribarom, hrabrim Jurom, koji će se te zgrade sigurno ugodno sjećati dok je živ.

Ako bismo pokušali skicirati ekonomsku stranu ove manifestacije, dobili bismo zadovoljavajuće rezultate, jer je, prema novinskim izvještajima, prvenstvo dalo suficit od 1 milijardu i 600 milijuna starih dinara, koji će se novac upotrijebiti za promicanje padobranstva u našoj zemlji. To, doduše, ne zadržuje, jer su bile propisane visoke kotizacije za takmičare (700 USA dolara po takmičaru), a ekipe su plaćale i takmičarsku asistenciju.

Kako su brojne reprezentacije, sudionici VI Svjetskog padobranskog prvenstva, doputovali u Lošinj sa cijelim štabom mnogo ranije od početka takmičenja, to se je 1985. godine zapravo našlo u Lošinj u relativno više stranaca nego inače. Pokazuju to i statistički podaci, jer je 1985. zabilježeno da je u Malom Lošinj boravilo 101.759 stranaca (po prvi puta premašena je brojka od 100.000), a broj noćenja stra-

nih turista iznosi te godine 987.753, dok je prosjek 1980 — 1986. (izuzev 1985.) za broj stranih turista bio 79.081, a broj njihovih noćenja također u prosjeku 772.387.

Završna oproštajna manifestacija VI Svjetskog padobranskog prvenstva u relativu bio je izlet trajektom »Marina« do Silbe sa zakuskom na brodu te s dvije glazbe i veseljem koje se pamti.

Zaključna razmatranja

Što se novogodišnjih podvodnih takmičenja tiče, u Malom Lošinj, još je 1971. godine pok. Hrvoje Macanović pisao da se osjeća izvjestan zamor zbog vjernog ponavljanja istih oblika iz godine u godinu, a premalo brige da se poveća suradnja masovnih komunikacija. Po Macanoviću postoje mogućnosti povećanja zanimanja publike, kad se već po naravi takmičenja natjecatelji »izgube« u prostranstvu podmorja i nije ih bez smetanja moguće masovno pratiti, ako bi se, što se takmičara tiče, dalo podatke: tko je po godinama najstariji, tko najmlađi, tko je po broju nastupa najvjerniji novogodišnjim takmičenjima, tko je »novajlija«, tko dolazi iz najveće udaljenosti isl. Macanović predlaže i posebnu proceduru tretmana »novajlija«, ali bi publici bilo interesantno saznati i to odakle se i od kojih se sportova regrutiraju pojedini asovi podvodnog lova i kakve su najvrednije rezultate postigli. Nadalje Macanović predlaže da se kao obogaćenje priredbi slično tretiraju i pratilci takmičara — barkarijoli, da se i oni zapisuju u podacima o rezultatima takmičenja i da se nagraduju, prema zaslugi, diplomama i plaketa-

ma ili spomen značkama. Sve to, daka-ko, ne bi značilo ukidanje tradicionalnih večera barkarijola i podjele posebnih nagrada prema dosadašnjoj praksi.

Sve ovo što je već odavno savjetovao pok. Macanović, zaista bi u mnogo- me osvježilo priredbe, ali to, i mnogo štošta novo, nije moguće ugrađivati bez profesionalizacije organizacije cjelokupnog novogodišnjeg podvodnog takmičenja.

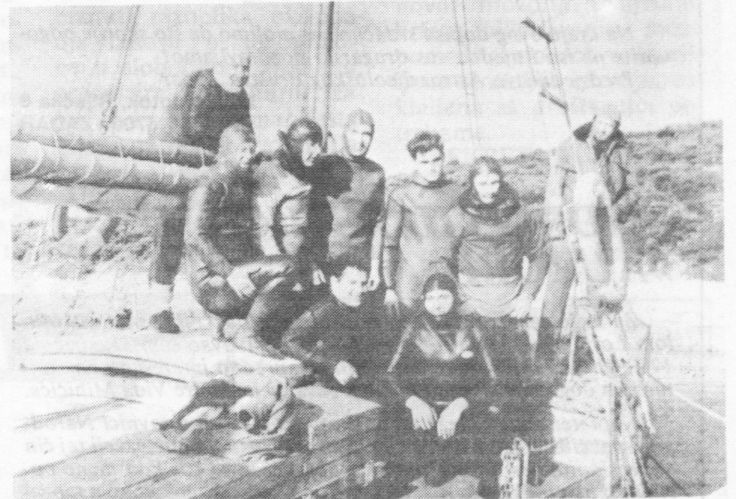
No, čim smo spomenuli profesionalizaciju organizacije, onda se samo po sebi nameće cjelokupni odnos sporta i turizma, kojega bi u lošinjskim prilikama trebalo znalački i studijski pokrenuti u pravcu optimalizacije, a ne samo podvodna novogodišnja takmičenja.

Sve što smo do sada u ovom radu tretirali kao prikladne sadržaje iz sfere sporta za organiziranu ponudu gostu, a za njegovu rekreaciju i razonodu, nije moguće pokretati, a kamo li eksploatirati kao sastavni dio turističkog privredivanja, bez profesionalnog prethodno proučenog pristupa.

Ima još dosta atraktivnih sadržaja koje bi kod nas trebalo pokrenuti s mrtve točke.

Već desetljećima velike svjetske turističke agencije nude sve brojnim entuzijastima ronilačkog turizma egzotična područja Port Sudana, Sinaja, otoke Indijskog oceana — Maladive i Lakadive i sl. Naš Jadran, sa svojim atraktivnim podmorjem, geografskom prikladnošću i, u prvom redu, blizinom evropskim interesentima, ubrzo bi na tom području mogao biti interesantan u evropskim razmjerima.

Nije li baš Lošinj pozvan, s obzirom na sve do sad postignuto u podvodnim takmičenjima, da krene u veliki pothvat

Silka za povijest-sudionici 1. novogodišnjeg kupa gradova, snimljeni 31. prosinca 1960. godine na matičnom brodu prije početka natjecanja. Na fotografiji: Corsano-Tolč — D. Balenović — Domančić — Pedrini — Pocrnja — Medur — V. Balenović — Lovrić

kreiranja ronilačkog turizma u nas. Bez obzira što se na putu tog kreiranja isprečuju zamašne barijere regulativnog i tehničkog smisla, valjalo bi na to krenuti, želimo li dohvatiti domete ambicioznih planova u razvijanju turističkog privredivanja.

Saznajemo da Lošinj godišnje ugošćuje u zimskom periodu oko 60 različitih sportskih ekipa za vansezonske pripreme, od kojih je desetak inozemnih. Pitanje je da li postoje u tom pogledu i veće mogućnosti i kako ih ostvariti.

Saznajemo, nadalje, da je porečka turistička regija uspjela da vanpansion-sku potrošnju inozemnih turista digna na razinu troškova dnevne obskrbe gosta, što predstavlja zaista veliki uspjeh, jer je poznato koliko u tome za-

ostajemo za ostalim turističkim zemljama Mediterana.

Da zaključimo: ostvarenje optimalnih odnosa turizma i sporta, uključiv i nautiku, u svim sferama dodira i međusobnog preplitanja u prilikama Lošinja, moguće je racionalno unaprijediti primjenom studijskih utvrđenih zahvata za cjelokupni kompleks uz poštivanje postupnosti za svaku od definiranih faza po formi i sadržaju.

Upravo sada, kad Lošinj kreće u organiziranje nove kvalitete turističke ponude, valjalo bi posebno proučiti ideju jedinstvenog tretmana odnosa sporta i turizma, uključiv dakako i nautiku, kod čega će već dostignuto biti baza profesionalno objedinjene početne faze, uz potrebu da se utvrde čvrste naznake elemenata za slijedeća razvojna razdoblja.

Pisma čitalaca

Prošla je godina dana otkako je u »Otočkom vjesniku« objavljeno članak našega predsjednika Ivana Stagličića o podzemnim tunelima sjevernoga Jadrana. Vi ste tada bili zainteresirani za Feljton, a i po reagiranjima čitalaca na spomenuti napis može se reći da je izazvao dosta zanimanja među pučanstvom vaše općine. Mi tada, na žalost, nismo bili u stanju da ispunimo vaš zahtjev. Danas, međutim, bi i nas također obveselilo da češće gostujemo na stranicama vašeg mjesečnika s nizom zanimljivih priloga iz raznih područja rubnih znanosti. U našem Društvu trenutno djeluju sekcije za hidroarheologiju, astrobiokemiju, radio-astronomiju, psihotroniku, broj iz svjetlosti i dva samostalna studija: za astrologiju i eksperimentalni studio za bioenergiju, a u osnivanju je sekcija za komparativnu mitologiju. Iz toga svega je vidljivo da su mogućnosti suradnje kao i broj područja zaista veliki i da nude »za svako ponešto«.

Osim toga, regija Cres-Lošinj izuzetno je zanimljiva za razne oblike alternativnih znanosti. Već spomenuti podzemni tuneli zaslužuju da budu istraženi i sređeni. Ne bi se, možda, kako je predlagao vaš čitalac, trebali unutra urediti disco-clubovi, ali je sigurno da bi, uz odgovarajuću propagandu, privukli mnoge od 50.000 članova AAS-a. S druge strane, klima vaših otoka veoma je povoljna za otvaranje holističko-naturopatičkih lječilišta koja bi sigurno uspijevala i koja bi se dala organizirati po principu reciprociteta.

Htjeli bismo naglasiti da nas je na ovo pismo donekle nagnao i program mjera i akcija za pripremu turističke sezone 1989. godine koju smo primili s Otočkim vjesnikom. Takav ozbiljan pristup pripremama za turističku sezonu izuzetno nas je obradovao, pomalo i zbog toga što je taj normalni (a u ovom slučaju hvale vrijedan) potez za mnoge druge sredine, na žalost, rijetkost. Proučivši Program zaključili smo da Astroarheološko društvo Zadar može i treba obogatiti i ojačati turističku ponudu općine Cres-Lošinj i to u više vidova djelatnosti. Analizirajući Program zaključili smo da se naše Društvo može uključiti u rad po slijedećim točkama: 2.2., 3.1, 3.2., 3.3., 7.4.

Na kraju ovog dopisa srdačno vas molimo da što skorije odgovorite na isti i ujedno vas drugarski pozdravljamo!

Predsjedništvo Astroarheološkog društva Zadar

MZ Poluotok, Riječka 6
57000 ZADAR

ANDRO VID MIHIČIĆ U »AURORI«

Za vrijeme rekreativnog, post-hospitalnog odmaranja u Malom Lošinj, u hotelu »AURORA« prisustvovao sam 31. siječnja 1989. godine uspjelom i sadržajno izvanredno interesantnom kulturnom događaju: Prezenciji života i djela Andre Vida Mihičića.

Nepretenciozan i ležeran način na koji su predstavnici Narodnog sveučilišta, Ivan Katalin i Tomislav Gospodnetić, izveli taj čin impresionira, jer tim načinom se postiže, ili je bar kod mene postignut, pun efekat i svrha. Složen je i uložen dragi kamen u mozaik mog spoznajnog i duhovnog života. Mislim da je to bio istinski i adekvatni primjer unašanja novih kulturnih i duhovnih vrednota u naš svakodnevni, osnovnim materijalnim nedaćama i kulturno idejnim siromaštvom obilježen, život.

Iako sebe smatram relativno informiranim čovjekom, pa i u oblasti kulture i duhovnih kretanja, sa imenom i djelom Andre Vida Mihičića, rođenog Cresanina i građanina svijeta, danas se po prvi put susrećem. Sa izuzetnim interesom i pažnjom — do kasno u noć — čitao sam »Sonde« A. V. Mihičića — štivo trajne vrijednosti, sentence proizašle iz ogromnog životnog iskustva i sinteze, orušenje dijamantne misli, čuvstva i doživljaja precizne i koncizne forme. Ova knjiga će imati stalno mjesto na mom noćnom ormariću i bit će stalni suputnik na mojim putovanjima.

Smatram da cjelokupno — do sad objavljeno i ono u rukopisu — djelo A. V. Mihičića zaslužuje da pod hitno nađe izdavača kako bi dostojnom prezentacijom postala kulturna svojina mnogih.

Pionirski napor u tom pogledu učinili su kulturni djelatnici općine Cres-Lošinj, na čemu im u svoje osobno ime odajem puno priznanje i zahvalu.

Prim. dr. sci. IVO ETEROVIĆ, tajnik Udruženja zdravstva SRH,
doc. Medic. fakulteta u Zagrebu

Obavijest

MATIČNI BROJ SVAKOM GRAĐANINU

U prošloj godini OSUP Cres — Lošinj je okončao proces uvođenja i određivanja jedinstvenog matičnog broja građana, koji je započeo 01. 01. 1982. godine. Matični broj kao identifikaciona oznaka određen je svakom građaninu naše općine i postao je osnova za povezivanje podataka u službenim evidencijama državnih organa.

Matični broj se upisuje u evidencije koje se vode o građanima i u javne isprave koje se izdaju na osnovi tih evidencija.

Upisan u izvod iz matične knjige rođenih i osobnu kartu služi kao osnova za upis u sve druge evidencije (putne isprave, zdravstveno osiguranje i sl.), a obaveza je svih državnih organa, organizacija i zajednica da ih koriste u svom radu.

Matični broj je određivan prema mjestu prebivališta, što podrazumijeva i adresu stanovanja stalnog življenja. Primijećeno je da građani promijene adresu stanovanja, a da o promjeni ne izvijeste Općinski sekretarijat. Građani su dužni, temeljem zakona o prijavljivanju prebivališta i bora-višta građana, prijaviti promjenu adrese stanovanja, te se pozivaju da to konstantno čine, a ako nisu, da odmah o promjeni adrese izvijeste OSUP Cres — Lošinj i sve ostale nadležne organe.

Na navedeni način građani će ispuniti zakonsku obavezu a sebi i kompletnej zajednici omogućiti će konstantnu, dosljednu i potpunu primjenu matičnog broja.

D. Mirković

STRUČNA SURADNJA

BOLEST I ŠTETNICI VINOVE LOZE

III

Nakon izlaska prvog i drugog dijela napisa »BOLEST I ŠTETNICI VINOVE LOZE« u kojima sam u kratko obradio u zadanja dva izdanja »Otočkog vjesnika«, radostan sam što mi se obratio neočekivano veliki broj vinogradara, među kojima i starijih... i obasuo me raznim pitanjima iz naprijed navedenih tema i provocirao me slijedećim pitanjima (iako to dosta od njih zna). 1. Kada je berba najpovoljnija? Berba je najpovoljnija kada se ocijeni da je grožđe dostiglo tzv. tehnološku vrijednost odnosno kada se utvrdi da je zrelo (dozrijelo) za preradu u vino, što se i po vanjskim znacima grožđa može utvrditi. Jedan dio vinogradara postavlja pitanje: Kako se dobivaju visokokvalitetna vina-specijalna vina? Ako je povoljna godina, tj. suha i topla jesen, berba se može vršiti i kasnije, tj. kada je već grožđe prezrelo, ali se u tom slučaju zbog manjeg postotka vode, šećer u bobicama se povećava — postotak (prihoda) je manji, ali se zato dobije specijalno vino, koje svi mi želimo-nekada malo i radi reklame — imati.

Berba grožđa nije preporučljiva, za vrijeme intenzivnih kišnih dana ili ako i kada su jake rose (kod nas rijedak slučaj). Tada se preporučuje berba u kasnijim satima, tj. da se grozdovi osuše-ocijede. Najoptimalnija temperatura zraka je između 10-15°C, gdje je to i koje godine moguće.

II. Na postavljeno pitanje koje najviše i interesira, pogotovo mlade vinogradar, što ako se primijene svi moji savjeti o preventivi protiv truleži (pljesnivosti) da li se i od takvog (bolesnog) grožđa može proizvesti vino i kakve će biti kvalitete. JA ODGOVARAM-DA, jer se od napadnutog grožđa bolešću BOTRITIS CINEREA može dobiti dobro vino, ali samo uz uvjet ako je ta bolest (pljesnivost) posljedica isključivo parazita BOTRITIS. Ovo zato jer ova bolest napada samo koru bobice i treba znati da postotak šećera u njoj ostaje isti (kod nekih vrsta grožđa čak i veći) i nije riječ dak slučaj kada vinogradari tvrde kako u bolesnim bobicama imaju čak veći postotak šećera (3 — 5 posto) u odnosu na zdravo grožđe. Ovo je istinito, ali samo pod uvjetom da smo pravovremeno zaustavili-spriječili daljnje širenje bolesti, te da je nakon toga uslijedilo razdoblje suhih sunčanih dana do berbe, sve ovo ako nam pijesan BOTRITISA nije prešla 30. odnosno najviše 40 posto grozda. Zato nije na odmet prisjetiti se. Kada se od gore spomenute bolesti grožđa želi dobiti dobro vino, mošt se odmah po gnječanju mora sumporiti vinobranom i to u dvostruko većem postotku od mošta iz zdravog grožđa. Ako se zna da se na 100 litara mošta od zdravog grožđa daje 10-15 grama vinobrana, u ovom drugom slučaju kada nam je grož-

đe napadnuto plijesni, treba dati najmanje 20-40 grama vinobrana na 100 litara mošta, postotak vinobrana odlučuje sam vinogradar u ovisnosti koliki je bio postotak plijesni na grožđu. Primjera radi, navodim da mnogi Lošinjani godinama kupuju grožđe na našem vinorodnom otoku (zna se na kojem) i rijetke su godine kada u mješinama (sudovima) u tom grožđu nema plijesom oboljenog grožđa, a vino ipak dobiju zdravo, kvalitetno i jako.

III. VRENJE I NJEGA MLADOG VINA

Kao prvo, primarna prerada grožđa je važna i u mnogome ovisi (bez obzira na vrstu i kvalitetu grožđa) da li ćemo i kakvu kvalitetu vina dobiti, tj. da nam dobiveno vino bude bez kojekakvih mana i bolesti, jer se kasnije bolesti i mane vina teško ili nikako ne mogu otkloniti. Radi toga pažnju moramo obratiti baš kod prvog vrenja. Poznato je da vino imade tri vrenja, ali je prvo ipak najvažnije. PRVO vrenje treba započeti (nakon gnječanja) najkasnije u roku od 24 sata, i taj mošt mora već nakon drugog, odnosno trećeg dana da pjenuša. To je takozvano burno vrenje. Ovakvo vrenje može da traje još 5-6 dana, ovisno o postotku sladora grožđa, ambijentu, odnosno temperaturi zraka gdje vino kuha.

Također, nije na odmet napomenuti da svaki dan dok imademo burno vrenje obavezno jedan do dva puta dnevno treba nabujali mošt istisnuti do razine vina. Ovo zato da nam se na površini mošta ne bi stvarala za vino štetna, kiselkasta gljivična oboljenja. Ostala vrenja, dok se ostaci šećera i kvasca talože na dnu bačve, nisu tolika opasnost za vino kao kod prvog burnog vrenja.

Najpovoljnija temperatura mošta pri vrenju je 20-25°C, na što treba obratiti naročitu pažnju kod burnog (prvog vrenja), jer ako nam se temperatura mošta spusti na ili ispod 15°C, tada dolazi do daljnjeg prekida vrenja i opasnosti od kvarenja vina.

Sve promjene iza završetka vrenja (čišćenje, bistrenje, dobivanje okusa i mirisa) nazivamo dozrijevanjem i njegovim vina.

Marijan Karlović

Marija i Niko SOKOLIĆ poklanjaju Gradskoj knjižnici u Malom Lošinj

NOVU POPULARNU TALIJANSKU ENCIKLOPEDIJU

iliti

OPĆI RJEČNIK nauke, književnosti, umjetnosti, povijesti, zemljopisa, itd.

(četvrto izdanje)

Prvi svezak izašao je 1856. godine u Torinu, dvadesetčetvrti 1866. uz dodatak za slova A — L, formata 193 x 285 mm, prosječan broj stranica 800 (ukupno dvadesetpet knjiga).

Nova godina pod morem

a slijede: 2) Riolo (Ita) 203, 3) Cotu (Ita) 132, 4) Fiorentin (Jug) 83, 5) Amengual (Špa) 65 itd.

Kao i mnogo puta ranije i 28. kup gradova donio je pobjedu jednoj od lokalnih momčadi. Triliano Francisković i Branimir Gulam z momčadi Nerezina bili su uvjerljivo najuspješniji par ovog natjecanja, dok su reprezentativci Fiorentin i Ikić (Banjole) drugi. Najveći ulov drugog dana natjecanja bio je brancin težak 2,9 kg kojeg je uhvatio Talijan Giorgio Bellencini (Milano), a najneugodnije je iznenadio ukupni pobjednik za 1988. godinu Renzo Mazzarri sa vrlo skromnim ulovom.

Detalj sa proglašenja pobjednika (D. Škvorc)

Tri decenija duga tradicija novogodišnjih natjecanja podvodnih ribolovaca sudionika. Kako smo već navikli godinama, i uoči ove Nove godine u lošinjsko podmorje zarinili su svi oni koji nešto znače u podvodnom ribolovu, pa i dobar ulov nije izostao. Ono što je obradovalo podjednako ribolovce i brojne znatiželjnike, a možda ponajviše organizatore, bilo je više nego povoljno vrijeme koje je u svemu išlo na ruku natjecateljima.

Pobjednika 24 zimskog kupa

nacija, odnosno šestog ovogodišnjeg ogledanja u Kupu Evrope odlučio je Jean Paul Ehret uhvativši zubca-kapitalca od punih 6,32 kg, čime je Francuskoj donio uvjerljivu pobjedu nad drugoplasiranim Španjalcima i drugo mjesto u ukupnom poretku za 24. zimski kup nacija.

Oviri rekordnim ulovom Ehret je ujedno i pojedinačni pobjednik lošinjskog natjecanja.

Momčadski poredak u M. Lošnju: 1) Francuska 49.230 bodova

(Ehret 29.610) Voulemier 14.160 i Romano 5.460), 2) Španjolska 22.320 (Serde 12.290, Ferer 6.480 i Perez 3.350), 3) Italija 21.770 (Cottu 2.500, Riolo 9.460 i Mazzarri 9.810), 4) Jugoslavija 18.550 (Fiorentin 8.330, Zanki 7.990 i Ikić 2.230) 5) Bugarska 12.800, 6) Alžir 3.430 i 7) Grčka 1.240 bodova. Pojedinačni poredak u M. Lošnju: 1) Ehret (Fr) 29.610, 2) Voulenier (Fr) 14.160, 3) Serde (Sp) 12.290, 4)

Atanasov (Bug) 11.630, 5) Mazzarri (It) 9.810, 6) Riolo (It) 9.460, 7) Fiorentin (Jug) 8.330, 8) Zanki (Jug) 7.990 itd.

KONAČNI POREDAK ZA 10. KUP EVROPE — MOMČADSKI: 1) Italija 48, 2) Francuska 42, 3) Španjolska 40, 4) Jugoslavija 35) Bugarska 32, 6) Alžir 29 i 7) Grčka 23 boda.

POJEDINAČNI PRVAK EVROPE je Mazzarri (Italija) sa 232 boda,

Konačan poredak 28. kupa gradova: 1) Nerezine (Francisković, Gulam) 28.120, 2) Banjole (Fiorentin, Ikić) 16.340, 3) Sušak (Reinić, Sabljčić) 12.800, 4) Carqeranne (Ehret, Romano) 12.010, 5) Susak (Busančić Toić) 10.630, 6) Pologine (Alžir) 9.300, 7) Maribor 9.110, 8) Mali Lošinj 8.970, 9) Trogir II 7.780, 10) Veli Lošinj 6.570 itd.

G. P.

Suradnici, javite se

Uredništvo «Otočkog vjesnika», nažalost, ni ovom prilikom nije u mogućnosti pružiti čitaocu izvještaje iz svih sportova koji organizirano djeluju na našem području jer se otežano dolazi do informacija. Sva nastojanja da se u dopisničku mrežu uključe tajnici klubova ostvaruju se tek djelomično. Pokušalo se, bezuspješno, da neki od njih bar redovno dostavljaju osnovne podatke o radu kluba (natjecateljske tablice i sl.), ako im već poteškoću čini sročiti kraći tekst. Do danas, eto, nije se ni u tome uspjelo. Koristimo priliku da ovim putem animiramo i druge potencijalne suradnike iz sportskih grana koje su malo i rijetko zastupljene na stranicama našeg lista. Šaljite svoje priloge a uredništvo će ih, po potrebi, doraditi. Svakom svojom informacijom samo ćete pomoći da list dobije na većoj obuhvatnosti informacija i raznovrsnosti. Svima koji se odluče na suradnju unaprijed zahvaljujemo u ime brojnih čitalaca.

Uredništvo

Iz rada Omladinske zadruge

Bolja angažiranost mladih

Omladinska zadruga u Malom Lošnju osnovana je još 1983. godine i od tada pa do danas nekako radi, tj. funkcionira u sklopu Omladinske zadruge Opatija, RO »Centar« u Rijeci, koja udružuje skoro sve omladinske zadruge na nivou riječke regije. Poslovna suradnja sa RO »Centar« nije baš bila blistava u prethodnom periodu i bilo je dosta poteškoća, uglavnom oko realizacije i raspodjele sredstava pripadajućeg dijela. Takva situacija se uspjela nekako srediti i dogovoriti na najbolji način, kako bi se mogla usmjeriti u bolje poslovne tokove. RO »Centar« je posrednik i dužna je iznalaziti poslove, kao i potreban kadar za sve profile

posla koji se traži na određenom području. U predstojećem periodu RO »Centar« nam nagovještava bolju suradnju i bolju angažiranost mladih, kao i ažurnije vođenje poslova pri raspodjeli sredstava i ostvarivanje svoje obaveze prema OK SSOH Cres-Lošinj, tj. Omladinskoj zadrugi Cres-Lošinj.

Kroz Omladinski zadrugu, kao samostalnu, samoupravnu organizaciju, omladinci, učenici i studenti, mogu udružiti svoj rad i angažirati se na privremenim i povremenim poslovima, uz redovno školovanje i radi stjecanja i razvijanja radnih, odgojnih, obrazovnih i samoupravnih navika, te

društvenih aktivnosti uz radno angažiranje. Tako se svi mladi na području komune mogu uključiti u radne tokove i sve vidove rada preko Omladinske zadruge.

Zadruga svoje članove uključuje u proizvodni proces i odgaja u duhu samoupravnog socijalizma, stvarajući kod njih samoupravne radne navike. Vlastitim sredstvima zadruga će organizirati raznolika okupljanja članova i ostale omladine u slobodnom vremenu, organizirati će kulturne, zabavne i sportske manifestacije, pomagat će svojim članovima u postizanju boljih školskih radnih uspjeha kroz seminare i instrukcije te surađivanje sa ostalim

društvenim organizacijama koje okupljaju omladinu.

Ovakvim načinom okupljanja i razmjenom mišljenja među mladima, mogle bi se iznalaziti razne ideje, kako u svim vidovima tako i trenutno u najinteresantnijem dijelu rada koji vodi ka razvoju male privrede, koja bi bila značajna, kako za naš otok, a tako i za cijelu zemlju. Maloj privredi, kao novoj filozofiji i njenom bržem uključivanju, može pomoći samo dobro osmišljena strategija razvoja, usklađena sa društvenim potrebama.

SEKRETAR POK SSOH

CRES — LOŠINJ
Mara Koszanić

SPORTSKO BUĐENJE CRESA

Sportsko društvo »Cres« nosilac je cjelokupne sportske aktivnosti u Cresu. Za godinu koja je minula može se rezimirati aktivnost koju je SD »Cres« realizirao.

ODBOJKAŠICE U LIGI — ODBOJKAŠI JOŠ REKREATIVNO

Odbojkašice »Cresa« kao jedini sportski kolektiv koji se redovno natječe van općinskih okvira provode svoju aktivnost već treću godinu. Okupljaju dvadesetak članica do 19 godina starosti a natječu se sa dosta uspjeha u Općinskoj ligi Rijeke. Uz žensku odbojku djeluje i muška ekipa ali trenutno samo kroz prigodne turnire. Sve ovo govori o zainteresiranosti Cresana za odbojku.

MALI NOGOMET UVIJEK POPULARAN

Nogomet, ali onaj mali, prisutan je i u Cresu, te se ova svugdje vrlo popularna sportska disciplina već godinama obavezno nalazi u sklopu svih prigodnih sportskih manifestacija koje organiziraju Cresani. Osobito veliko zanimanje pobuđuju tradicionalni malonogometni turniri u povodu obilježavanja 27. srpnja, Dana ustanka u SR Hrvatskoj, kada uz domaće sudjeluju i momčadi sačinjene od gostiju iz naše zemlje i inozemstva.

REKREACIJA KROZ CIJELU GODINU

Ni one starije dobne kategorije Cresana nisu zanemarene u djelovanju SD »Cres« pa se za njih u creskoj sportskoj dvorani redovno organizira rekreacija koju u prosjeku posjećuje dvadesetak građana. Vođenje ovih aktivnosti trenutno je povjereno aktivnim sportašima iz SD »Cres« jer kako u klubu kažu nisu uspjeli osigurati uključivanje nastavnika tjelesnog odgoja iz škole na amaterskoj osnovi.

Crsko nogometno igralište uskoro gotovo snimio: D. Škvorc

NOGOMETNO IGRALIŠTE USKORO GOTOVO

Ono čime se Cresani ponose je dugo pripremano i najavljivano uređenje nogometnog igrališta, a što je pred dovršenjem. Ostaju tek fini radovi, odnosno postavljanje travnate površine, ograda i staze oko terena. Već se sada postavlja i pitanje budućeg održavanja i korištenja ovog sportskog objekta, međutim to će po svemu sudeći biti riješeno na najbolji mogući način — uključivanjem igrališta u turističku ponudu creskih hotelijera.

G. P.

Narodni kino Cres

Program kino-predstava za veljaču

Ljubiteljima kino-predstava u Cresu pruža se mogućnost da u veljači vide slijedeće filmove:

1. i 2. II: MORSKA SIRENA U NEW YORKU, američki film
3. i 4. II: GOLI KAVEZ, američki akcioni film
6. i 7. II: ŠAŠAVI BOLNIČARI, engleska komedija
8. i 9. II: MONTE KARLO, američki kriminalistički film
11. i 12. II: BOJA NOVCA, američka filmska drama
13. i 14. II: VATRA I LED, američki film
15. i 16. II: DUH PORNO ZVIJEZDE, američki erotski film
18. i 19. II: KOMANDA LEOPARD, američki akcioni film
20. i 21. II: SAMOUBOJICA, američki film
22. i 23. II: ROBOKOP, američki znanstveno-fantastični film
25. i 26. II: POTJERA ZA ZLATNOM PERLOM, američki film
27. i 28. II: ŽESTIK I DŽEK FLEŠ, američki film

Predstave pocinju u 20 sati osim nedjeljom u 19 sati.

G. P.

Uspjeh Lošinjana na Radničkom prvenstvu Hrvatske

BRKLAČIĆ NOVI MAJSTORSKI KANDIDAT

I ove godine šahisti ŠK »Cres-Lošinj« nastupili su na pojedinačnom radničkom prvenstvu Hrvatske koje se svake godine igra za vrijeme praznika Dana Republike. Ovogodišnje, 15. prvenstvo igrao je u Puli a između 161 šahista iz cijele naše republike nastupila su i petorica šahista iz Malog Lošinja. Najviše uspjeha imao je prvokategorik ANTE BRKLAČIĆ koji je sa 6 1/2 bodova iz 9 partija osvojio 11. mjesto i postigao naslov majstorskog kandidata. Uspješan je bio i drugokategorik DAVOR GOLEK koji je sa 5 1/2 bodova ispunio normu za prvu kategoriju. Nešto skromnije prošao je majstorski kandidat BORIS TIRKAJLA sa 5 osvojenih bodova. Dva debitanta na ovakvom natjecanju FRANKO KNEZIĆ i PATRIK MUŠKARDIN također su opravdali očekivanja. Knezić je sa 4 1/2 boda osvojio treću kategoriju, dok je 20-godišnji trećekategorik PATRIK MUŠKARDIN osvojio 4 boda. Za klub je značajno da je uz već standardne prvotimce u konkurenciji za šest seniorskih ploča došlo i nekoliko novih, mladih šahista.

G. P.

VI brzopotezno prvenstvo ŠK »Cres-Lošinj«

FAJDIĆ OPET »NAJBRŽI«

Ovogodišnje, šesto po redu pojedinačno brzopotezno prvenstvo Cresa i Lošinja okupilo je čak 29 šahista koji su nastupili u 12 redovnih mjesečnih turnira. Najviše uspjeha imao je prvokategorik DARKO FAJDIĆ koji je tako obranio prošlogodišnji naslov. Drugo mjesto zaslužio je osvojio prvokategorik GAŠPAR PURIĆ, dok je treće tek u finišu prvenstva osigurao mladi majstorski kandidat BORIS TIRKAJLA, pretekavši u zadnji tren kolegu po titulu TOMISLAVA MATKOVIĆA. Dobro je igrao i novi prvokategorik DAVOR GOLEK, dok je ANTE BRKLAČIĆ, koji je upravo osvojio naslov majstorskog kandidata, ove godine tek šesti. Ugodno iznenađenje predstavlja sedmo mjesto četvrtokategorika NEDJELJKI ILIĆA koji ujedno i zaključuje listu šahista koji su ove godine redovno sudjelovali u borbi za prvih pet mjesta koja donose bodove za ukupni poredak.

KONAČNI POREDAK ZA 1988. GODINU: Fajdić 36, Purić 30, Tirkajla 26, Matković 23, Golek 21, Brklačić 17, Ilić 11, Vukelić 2, Tomić i Milković 1 bod, dok su bez bodova ostali: A. Maričević, Pole, Imširović, Aljić, Kremenčić, Mikelić, Bellemo, Brzac, F. Knezić, Z. Maričević, Bandalo, Zdihan, Roknić, Brklač, Francisković, Rakić, Orlić, Muškardin i Peković. Kako je natjecanje otvoreno kroz godinu sudjelovali su i gosti.

G. P.

Viceprvak svijeta Dušan Dačić i trener KK »AKADEMAC« Saša Marković u akciji. D. Škvorc

Karate klub »Akademac« pokreće školu karatea

Karate klub »Akademac« iz Malog Lošinja pokreće školu karatea i putem našeg lista poziva sve zainteresirane u dobi od 15 do 45 godina da se prijave. Prema planu škola treba početi sa radom u veljači a zainteresirani mogu dobiti sve potrebne informacije u sportskoj dvorani svakog dana od 5.-15. veljače, u vremenu od 18 do 19 sati. Školu će voditi karate majstor Saša Marković, a klub poziva sve one koji žele upoznati ovu drevnu istočnjačku borilačku vještinu da dođu i uključe se u rad kluba.

G. P.

Skupina malonogometaša (snimljeno 1970. god.) na Čikatu.

KADA PONOVO »MALA LIGA«?

Uz inicijativu za oživljavanje lige malog nogometa

Dok se u svijetu pomalo ali sigurno popularizira mali nogomet, u Malom Lošnju nikako da se ta veoma zanimljiva i rekreativcima primjerena igra definitivno afirmira. Pred oko dva decenija imao je Mali Lošinj ligu malog nogometa koji je okupljao desetak momčadi. Svake nedjelje igralište na Čikatu bilo je mjesto gdje se uz 70-tak natjecatelja okupljalo i dva do tri puta više gledalaca, koji su tako provodili vrijeme na svježem zraku pomno prateći zanimljiva nadmetanja. A onda se natjecanje pomalo ugasio, da bi pred nekih pet godina ponovo oživjelo. Opet je pokrenuta Liga malog nogometa. Nije to nažalost bila inicijativa iz nogometnog kluba, već nekolicine entuzijasta kojima je tako na leđa pala cjelokupna organizacija natjecanja. Kao i ono pred dva decenija i ovom se prilikom liga malog nogometa pokazala kao pun pogodak. Okupilo se petnaestak momčadi što praktički znači da je oko 200 ljudi ušlo u kontinuitet bavljenja spro-

tom. Naravno uvijek treba imati na umu i one koji se oko takvih natjecanja okupljaju kao promatrači. No u ovom prilikom nije to bilo dugog daha. S jedne strane uslijedili su prigovori da je sve to pomalo »na divlje« ali isto tako nije se nitko našao da mali nogomet organizira u sklopu NK »Lošinj« gdje bi mu zapravo i bilo mjesto. Ove godine ponovo se pokreće inicijativa za organiziranje lige malog nogometa, s tim što bi ona trebala svakako biti u programu djelovanja NK »Lošinj«, a detalji, kao što su termini igranja lige i slično, ostavljaju se klubu kao nosiocu aktivnosti da ih sam odredi.

Nepotrebno je isticati da su sredstva potrebna za organiziranje općinske ili gradske lige malog nogometa relativno mala ali su pritom efekti veliki. Nije zanemariva ni mogućnost uključivanja malog nogometa u sezonsku turističku ponudu.

G. P.

RACIONALNIJE UNAZAD!

Lošinjski vozači doskočili jednosmjernoj vožnji

Kako prilike čovjeka tjeraju da uvijek nešto novo uči i da se neprekidno usavršava svjedoči i skoro savršenstvo do kojeg su lošinjski vozači doveli vožnju »u rikverc«. Uvođenjem jednosmjernog prometa kroz Mali Lošinj i u vansezonskom razdoblju kada su automobili u gradu rijetki gotovo kao pred tri desetljeća, dobar dio vozača preorijentirao je svoju vožnju od normalne na uvjetno dvosmjernu. Kako ne bi morali načiniti cijeli krug oko grada, tj. oko 3 kilometra, većina radije »zapali« kojih 200-300 metara unazad. Možda će sve ovo ublažiti pojavu na tržištu vozila koje će imati dva prednja kraja ili bi se tek tada stvar zakomplicirala?

G. P.

JADRANKA
MALI LOŠINJ
TURIST
B I R O

LOŠINJ
Champion of tourism '87

Stanodavci novih kapaciteta Zagazina, Privlake, Poljane i ostali, novootvoreni Turist biro – Zagazine, nudi vam suradnju putem Agencija za 1989. godinu sa garancijom od 90 dana uz vrlo atraktivne cijene u Dem.

Ugovaranje će se obavljati u Turist biro u Mali Lošinj

RIJEČKA BANKA

POSLOVNA JEDINICA MALI LOŠINJ

koristite naše usluge

- u Malom Lošnju, Obala maršala Tita 4, tel. 862-107
- u Cresu, Đure Salaja 8, tel. 871-248
- u Nerezinama, Obala JNA 3 tel. 865-140
- u Velom Lošnju, VI. Nazora 1, tel. 866-191

NARODNO SVEUČILIŠTE • MALI LOŠINJ • V. GORTANA 35 TELEFON: (051) 861-915, 861-597

- CENTAR ZA KULTURU • MUZEJI – KNJIŽNICE – KINO – IZLOŽBE – SCENSKE PRIREDBE – KONCERTI – ESTRADA
- CENTAR ZA OBRAZOVANJE • MUZIČKA ŠKOLA – AUTO-ŠKOLA – TEČAJEVI – OSPOSOBLJAVANJE
- CENTAR ZA INFORMIRANJE • OTOČKI VJESNIK – KNJIGE – TRIBINE

VIDEOTEKA NARS
TJEDNO NOVI NASLOVI!
NOVO: FILMOVI PO
IZBORU ČLANOVA KLUBA!
FILMOVI SA FESTA '89!
TOP LISTA!

OTOČKI
VJESNIK

List SSRNH Općine Cres – Lošinj
Izdavač: Narodno sveučilište Mali Lošinj
Uređuje: Redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik: Ivan Katalin
Otočki vjesnik je oslobođen osnovnog poreza na promet mišljenjem Sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske br. 5785/1 – 1979. od 20. srpnja.
Adresa redakcije: Narodno sveučilište Ul. Vladimira Gortana 35
Tel. (051) 861-173

Žiro račun: (NARODNO SVEUČILIŠTE) 33870-603-2603
List izlazi mjesečno
Godišnja pretplata: 20000 dinara, za inozemstvo 90\$, 60 DM, 20.000 lita.
Priprema za štampu i grafička obrada
Sarajevo, Trg Pere Kosorića bb.
Tehnički urednici: Andrija Cerjan i Milan Skoko
Štampa: »Oslobođenje«, za štampariju: inž. Petar Skert